48Ր ՏԱՐԻ ԹԻ 1099 Կ ՊՈԼԻՍ ՈՒՐԲԱԹ ՅՈՒՆՎԱՐ 2/13 ՓԵՏՐ. 1905 28 ՋԻԼԳԱՏԼ 1322 21 ԲԵԱՆՈՒՆԸ ՍԱՆԻ 1320

Journal Arménien
MANZOUMÉ-I-EFKIAR
Grand' Rue de la S-Porte,
CONSTANTINOPLE

ՅԵՐ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆ
ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ Ֆ. ԳԱՅՍԷՐԵԱՆ
ՈՐՈՒ Կ'ՈՒՂՂՈՒՈՒ ԱՄԷՆ ՏԵՍԱԿ ԳՐՈՒԹԻՒՆ

ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
38, Գապը Ալի ճատտէսի, 38

Խմբագրութեան ուղղուած գրութիւններ եւ չեն տրուիր

Մանկասիրի Էֆքեարը

ՀԱՅԱԹԵՐԹ ԱՌԱՒՕՏԵԱՆ

ԱԶԳԱՅԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ԳՐԱԿԱՆ ԳԻՏԱԿԱՆ ԵՒ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ

منظومهٔ افکار
ارمنیه یوی وسیاسی غزتددر
صاحب امتیازی : اوهانس فریه
ادارهخانهسی باب عالی جادهسنده نومرو ۳۸

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

	Տարեկան	Վեցամսեայ
Պոլսոյ համար	80 ղր.	50 ղր.
Գաւառներու համար	108 »	60 »
Արտասահմանի համար	25 ֆր.	18 ֆր.

ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ
Մէկ անգամի համար, տողը 5 ղրուշ
Մէկ անգամէ աւելի ծանուցմանց համար մասնաւոր պայմաններ։

10 ՓԱՐԱ — ՊԱՏԿԵՐԱԶԱՐԴ "ՄԱՆԶՈՒՄԷ„ ԿԸ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԻ ԱՄԷՆ ՕՐ ԱՐՇԱԼՈՅՍԻՆ — 10 ՓԱՐԱ

ՕՐՈՒԱՆ ԽՆԴԻՐՆԵՐԸ

Մէկ երկու օրէն կը բացուի Անգլիոյ Խորհրդարանին նստաշրջանը։ Մեծ վիճաբանութիւններ այժմէն կը նախատեսուին Մաքսային Խնդրոյն վրայ։ 1905 թուականը մաքսային յեղաշրջութեան նշանաւոր թուական մը ըլլալու սահմանուած է, ինչպէս Բօպտընի թուականը եղած էր 50 տարի առաջ։ Դէպի ի՞նչ յեղաշրջութիւն մը պիտի ըլլայ, մինչ Բօպտընինը դէպ առաջ յեղաշրջութիւն մը եղած էր։

Գերմանիոյ և Միացեալ Նահանգաց մաքսային ու առեւտրական քաղաքականութեան դափնիները անհանգիստ ըրած են Անգլիոյ ժամանակակից պատմութեան ամէնէն կորովի, ամէնէն գործունեայ և ամէնէն եռանդուն պետական մարդը, Մր. Զէմպերլէն, նախ դէպ գաղթային նախախարարը, որ իր ուզածին պէս կարգադրեց Հարաւային Ափրիկէի գործերը, և հիմա ալ իր մաքսային իտէալը պարտաւորիչ պիտի ընէ իր հայրենակիցներուն։ Որպէս զի կարենայ ազատ համարձակ գործել ու խօսիլ — ինչ որ պիտի չկրնար ընել նոյն չափով նախարարական պաշտօնին մէջ — Զէմպերլէն հրաժարական տուաւ Մր. Պալֆուրի Դաշինքէն, և խորհրդարանական արձակուրդին երկար միջոցը գործածեց բանախօսութիւններով զանազան մեծ կեդրոններու մէջ, պարզելու նպատակաւ ա՛յն մեծամեծ օգուտները՝ զոր Մեծն Բրիտանիա հանդերձեալ է քաղել իր մաքսային քաղաքականութեան յեղաշրջութեամբ։

Չա՛ցած ենք ակէց առաջ ըստ կարելւոյն բացատրել մեր ընթերցողներուն Զէմպրլէնեան նոյն ծրագիրը, և անոր յուրջ յարուցուած աղմուկներուն չափն ու տեսակը։ Կարելի է քանի մը խօսքերու մէջ խտացնել այդ ծրագիրը, որուն հիմնաքարը սա՛ է.— Գերմանիա և Միացեալ Նահանգները վերջին տարիներս հակայաքայլ յառաջդիմութիւն ըրին առեւտրական և գաղթային աշխարհավարութեան մէջ, անհունապէս գերազանցելով Մեծն Բրիտանիան, որ երբ իր շահաստաններուն կարեւոր մասը դեռ չէ կորսնցուցած, բայց բաղդատմամբ յիշեալ երկու Տէրութեանց՝ շատ ետ մնացած է իր նոր ձեռնարկներուն մէջ։ Մեծն Բրիտանիոյ հին վաճառականութիւնը իր չբրջանակը ընդլայնած չէ, և ո՛չ միայն այսպէս, այլ նաեւ հետզհետէ կը միտի իր գծած չրջանակէն ալ տեղի տալու՝ միւսներուն յառաջդիմութեան համեմատութեամբ։ Զէմպրլէն ա՛նպէս կը մտածէ թէ մաքսային քաղաքականութիւնն է պատճառ այս յետադիմութեան կամ յետամնացութեան. Անգլիոյ ընդունած Ազատ կամ Անմաքս քաղաքականութիւնն է որ անուղղակի կերպով կը սատարէ միւսներուն զարգացման։ Որպէս զի այս անկանոնութիւնը բարձուի, Անգլիա իր գաղթական-ութիւններ-ուն հետ համախորհուրդ՝ պէտք է յեղաշրջէ իր մաքսային ծրագիրները, և օտար ներածութեանց դէմ պատուարներ կանգնէ հաւասարակշռութիւնը գոնէ պահելու համար։

Գիտենք թէ այս ծրագիրը ինչ արդիւնք ունեցաւ Խորհրդարանին նախորդ շրջանին մէջ։ Ախոյեան մեծ կուսակցութիւնը սաստիկ հակառակեցաւ, և ո՛չ այնչափ միայն։ Նոյն իսկ Պանպանողականք պառակտեցան, և Դաւիթեան մէջ մանակի փոփոխութիւններ յառաջ եկան, Մր Մայքըլ Հիքս Պիչի, Բիչի և Տըվընշիրի դուքսին պէս կարեւոր պետական մարդիկ Զէմպրլէնի դէմ ելան, մաքսային խնդրոյն առթիւ յարեցան միւս կուսակցութեան, Երեսփ. Ժողովն ալ իր հաւասարակշռութիւնը կորսնցուց պահ մը, և հազիւ Մր. Պալֆուր կարողացաւ Խորհրդարանին նստաշրջանը մինչեւ աշուն քաշքշել մեծ դժուարութիւններով. բայց անլուծելի մնային այս պատճառաւ ներքին բարեկարգական ընթացիկ ծրագիրները. որովհետեւ տեսակ մը խափանարար ընթացք կը բռնէին Ելեսփոխանները, և կը պնդէին որ իսկոյն վիճաբանութեան ենթարկուի մաքսային նոր ծրագիրը։ Վարչապետ Մր. Պալֆուր առաջին օրէն տարտամ վարմունք մը ունեցաւ, բայց դիտմամբ։ Ինք ի սրտէ կուսակից էր Զէմպրլէնի, համամիտ ըլլալով անոր եզրակացութիւններուն, սակայն պետական նաւը զեկավարելու իր առաջ պարտականութիւնը հակցուցած էր իրեն թէ միտքերու ներկայ վիճակին մէջ անօգուտ է պայքարը, որ պիտի չկրնար յաջողութեամբ պսակուիլ, և կիրքերը՝ որոնք առաջին վայրկենին ա՛յնքան գրգռուած էին Ազատ վաճառականութեան ուղղափառ վարդապետութիւններուն դէմ Զէմպրլէնեանց յայտարարութիւններէն, թոյլ պիտի չտային պաղարիւնով դիտելու խնդիրը։ Հետեւաբար ձգձգեց գործը մինչեւ անցեալ տարուան Նստաշրջանին փակումը, որ այսօր վաղը վերջ կը գտնէ։

Արքայական մեծվայելչութեամբ նոր նստաշրջանը պիտի բացուի և նախնական գործողութիւններէն անմիջապէս վերջ, արտաքին աշխարհի դէպքերուն առթիւ պարզուած հաստատակերէն վերջ, գորգին վրայ պիտի ելնէ մաքսային ծրագիրը։

Բայց ի՞նչ տարբերութիւն կայ Երեսփ. Ժողովին տարբերուն մէջ, ա-չունէն առաջուան նստաշրջանին և Փետր.ի սկիզբները գումարուելիք նստաշրջանին առթիւ։ Գրէթէ ոչինչ։ Շատ աննշան փոփոխութիւն մը տեղի ունեցած է բուն Խորհրդարանին տրամադրութիւններուն մէջ, մաքսայինք նո՛յն կորովով պիտի ներկայանան, և հակամաքսայինք նո՛յն հակառակութեամբ։ Այժմէն յայտնի է ուրեմն թէ ներկայ Խորհրդարանը պիտի չկրնայ լուծել այս կարեւոր հարցը, և հարկ է երկրին դիմում ընել, նոր քուէարկութեան մը հրաւիրել զայն և նոր ներկայացուցիչներուն առջեւ հանել խնդիրը։ Աչունէն ի վեր, թէեւ Խորհրդարանի անդամներուն տրամադրութիւնները նո՛յն են, երկրին մէջ սակայն շարժումը շեշտուած է ի նպաստ մաքսին, հակառակ յայտարարութիւններն ալ զօրաւոր ըլլալով հանդերձ։

Ամէն պարագայի մէջ, մաքսային խնդիրը ներկայ Խորհրդարանը չի կրնար լուծել և իր սովորական գումարումէն քիչ ետքը արքայական հրամանագրով նոր ընտրութիւնք կը նախատեսուին։

Անգլիոյ ներքին քաղաքականութիւնը այս միջոցիս հետեւաբար կ'անցնի փափուկ կացութենէ մը, որուն ելքը դեռ անծանօթ է։ Երկու տարիէ ի վեր արտասանուած զանազան բանախօսութիւնները ստուար հատորներ կրնան լեցնել այս մաքսային խնդրոյն վրայ։ Անգլիոյ մէջ օրուան գրականութիւնը մաքսն է, թերեւս նոյնիսկ... բանաստեղծութիւնը, և շատ հաւանական է որ Պոակաւոր Բանաստեղծը գեղջն մէն ալ ինք յօրինէ Մաքս անձնաւորութեան վրայ, որ արդարեւ կենդանի Դէմք մը եղած է ժամանակակից Անգլիոյ մէջ, գաղթականութիւններովը և իր սարքը։

Շահեկան վիճակագրութիւններ հրատարակուած են՝ որոնք մաքսին չրգոյութեան պատճառին կը վերագրեն Անգլիոյ վաճառականութեան անկումը։ Զէմպրլէնն գոց ըրած է զանոնք մի առ մի, և թուանշաններով պիտի որոտայ ապագայ Խորհրդարանին մէջ։ Անցեալ ուրբաթ օր, Լոնտոնի մէկ Քիւպին մէջ Երեսփոխան Մր. Լիվըրթը յայտարարեց թէ Ազատ վաճառականութիւնը ոչ միայն չհաւար եղած չէ Անգլիոյ նաւային ընկերութիւններուն, այլ ընդհակառակն այդ քաղաքականութիւնը մեծապէս պատճառած է անոնց։ Ուստի մաքսային բարեկարգիչները Անգլիոյ ծովային վաճառականութեան զարգացում պիտի տան, փխանակ փճացնելու զայն, ինչպէս կ'ըսէ հակառակորդ կուսակցութիւնը։ Երբ Անգլիոյ ունեցած բնական առաւելութիւնները ինկատ առնենք, ըսաւ, պիտի տեսնենք թէ անոր ծովային առուտուրին բաժինը խիստ քիչ է, քանի որ այսօր ակներեւ իրողութիւն մըն է թէ աշխարհի ամենամեծ չահաստաններուն մէջ բրիտանական դերակշռութիւնը անգնալին պատկանող բան մը եղած է։ Անգլիոյ ծովային դիրքը բացառիկ առաւելութիւններ ունի, բայց չօգտուիր անկէց։ «Երբեմն աւազի տառակութիւնները աղջկան գլխուն հանելէ ետք լքած էր զայն ու հեռացած։

Գինեպանը քանի՛ խնդրոյն խորը թափանցէր այնչափ հետաքրքրութիւնը կ'արթնար իր մէջ Էլէնի այցելութեան բուն նպատակը հասկնալու։ Հիմա այլեւս մոռցած էր Բոլը և իր հաւուշ առաջ կը ծանէր հետազօտութիւնները, այնչափ ազդուած էր։

Ամենէն առաջ պառաւին թոռանը հետ յարաբերութեան մտնող երիտասարդը փնտռեց, զոր գտնալու համար չատ դժուարութեան չբախեցաւ. քանի քառներկու տարեկան դատարկապորտ մըն էր ան զոր հասակակիցներուն չընորհիւ գինեսուն հրաւիրել տուաւ և մէկ քանի օր օղին քիթին տալէ ու անոր հետ մտերմութիւն մշակելէ ետք, կամաց կամաց խօսքը բացաւ պառաւին ու թոռանը և զգացուց թէ ունեւոր կին մը սկսած է յաճախել անոնց բնակարանը որուն այցելութիւններուն չնորհիւ հիմա պառաւն ու Եւռոքսիան ալ բաւական դիւրակեցիկ կեանք մը վարել սկսած են։

Երիտասարդը արդէն անօթի սրիկային մէկն էր, ուստի լքած նշանածին կուշտ փորով հաց մը ուտելը լսելուն պէս սկսաւ կրկին տաք վերաբերում մը սնուցանել իր մէջ անոր նկատմամբ։ Գինեպանը որ իր արհեստին բերմամբ սանկ հարիւրաւոր պատանիներու խրատուն ու առաջնորդը եղած էր, ինքն ալ այժ տալով ա՛ւելի փութացուց զայն որ նամակով մը կրկին յարաբերութեան մտնայ Եւռոքսիային հետ։ Այս առաջարկը սրաթն չատ մտահոգեր էր դատարկապորտին, որ անմիջապէս սիրատամ մը գրեց և գինեպանին աշակերտին միջոցաւ զայն դրկեց Եւռոքսիային՝ պառաւէն ծածուկ անոր յանձնուելու պայմանաւ։ Գինեպանին աշակերտը ամբողջ ճարպիկութիւնը ի գործ դնելով, յաջողեցաւ նամակը առնեցնել Եւռոքսիայի ձեռքը, որուն ցած ձայնով հասկցուց նաեւ թէ հետեւեալ օրը իրիկուան մօտ պիտի դայ նամակին պատասխանը առնալու։

Ձգված աղջիկը արդէն փորը կշտանալէն ի վեր նշանածին ուրիշ բանի վրայ խորհած չունէր. ուստի անոր նամակը առնալուն պէս անհուն բերկրութեամբ ողողուեցաւ, և սիրոյ մուլուզքէն գինովցած սկսաւ կարդալ Թուղթի կտորը ու համբուրել զայն։

Ալ ո՛չ մեծ մտքէն կը վախնար ալ ուրիշ ոչ ոք է նկատում ունէր։ Էլէնին դրամական կարեւոր նպատակ մը ըրած էր իրենց և իր այցելութիւնները մէջ այնպէս հաւատացուցած էր թէ մօտ օրէն խիստ մեծ հարստութեան մը պիտի տիրանան։ Այսչափ ուրախութիւնն ու գաղտնիքը չէին կրնար սահմանափակուիլ Եւռոքսիայի տակը ուզեղին մէջ։ Եթէ նշանածը զինքը չի գտնէր, ինք հետամուտ պիտի ըլլար զայն փնտռելու և իրենց երջանկութիւնը մէկտեղ վայելելու։ քանի որ հիմա երիտասարդին սէրը կրկնապարիկ չափով բռնկիլ սկսած էր իր ներսը. ուստի պատեհ առթիւ մը գտնելով ան մէջ, սկսաւ նամակի մը, որուն մէջ նշանածին բացակայութեանը առթիւ իր զգացած խոր վիշտը մանրամասնաբար նկարագրելէ և նորածիներն վրայ երկարօրէն խօսելէ ետք դարձաւ Էլէնի խնդիրին։ Մէկկէ մէկիկ պատմեց թէ ի՛նչպէս այցելեց անիկա իրենց, թէ ի՛նչ մեծ գումար մը տուաւ և թէ ինչպէս մօտ տասնէն անագին հարստութեան մը պիտի տիրանային։ Նշանածին սէրէն չլմորած աղջիկը, որ արդէն պակասամիտ էր ու զգրմելի, իրենց բնակարանը նշանածին հրապուրիչ ցուցնելու և զայն կրկին հոն ձգելու յաջողելու դիտումով՝ բոլորովին մոռցաւ Էլէնի իրենց յանձնարարած գաղտնապահութիւնը, և ի՛նչ որ գիտէր բոլորն ալ նշանածին նամակին մէջը գրեց։ Որոշուած ժամուն գինեսան աշակերտը կրկին եկաւ պառաւին բնակարանը ու Եւռոքսիային նամակը տանելով, փխանակ երիտասարդին տալու զայն յանձնեց վարպետին։

Գինեպանը արդէն մեծ անձնութեամբ կ'սպասէր այս նամակին, զոր անմիջապէս բացաւ ու ճապարանքը կարդալով՝ երբ Էլէնի մասին գրուածներուն հասաւ, ուշադրութիւնը կրկնապատկեց ու չկրցաւ առաջին առթիւ հասկնալ թէ դաստիարակուհին ի՞նչ հիմի վրայ կը յուսադրէր այս աղքատ ընտանիքը մօտ օրէն անագին հարստութեան տիրանալու։ Այս պարագան ուշադրաւ էր Պարպա Սրիսթոյի համար որ չէր կրնար առնչութիւն մը գտնել Բոլի ու այս թշուառ ընտանիքին միջեւ։ Այէն պարագայի մէջ սակայն խիստ չահեկան խնդրի մը առջեւ կը գտնուէր, որուն բարերախտաբար թելը ձեռք անցուցած էր և կծիկին ծայրը քակուելէ ետք մնացածները ինքնաբերաբար իրարու պիտի յաջորդէին։

Գինեպանը եթէ Բոլէն մեծկակ պարգեւ մը առնելու առթիւ չուներ իսկ, դատարկապորտը Եւռոքսիայի հետ մտերմութեան մղելով, կրնար մասնակից ըլլալ ակնարկուած հարստութեան, որուն գալուստը ա՛յնչափ մօտալուտ կը թուէր։ Այս լուրերը տարաբախտ պաղարիւնութեամբ հեռացուած չեն, բայց իրարու չեն հակառեր, և թոյլ կուտան յստակ կերպով ըմբռնել դէպքերը։

Կռիւներուն մասնակցող առաջ զօրքերուն թիւին և հասախմբութեան վրայ Օեսմայի տեղեկագրութիւնը զարմանք կը պատճառէ։ Օեսմա կ'ըսէ թէ Սանտէրսի կոիւին մասնակցեցան Ռուսաց կողմէ մէկ զօրաբաժին հեռեւակ և մէկ զօրաբաժին ձիաւոր հրամատարութեամբ զորավար Մրչէնքոյի, ինչպէս նաեւ Ա. զօրաբանակը, և Բ. և Գ. զօրաբանակներուն մասերը, մէկ խօսքով տ՞ինչան պատահելի ոյժ մը, որ ի վիճակի էր մեծ նպատակի մը հետամուտ ըլլալ։ Բայց կ'երեւի թէ ասիկա կանխակալ կարծիքով ըսուած է, որովհետեւ բուն իրողութիւնը ասոր կը հակառէ։

Այդպիսի զինուորական համախմբութեան մը գործունէութիւնը պարզ արշաւախումբի մը դասակարգին չի պատկանիր՝ այլ զինուորական մեծ գործողութիւն կը կազմէ ինքնին. որուն նպատակն էր, որքան որ կարելի է ճշդել, ճաքոնական հասախմբութեան ձախ (արեւմտեան) թեւը ճնշել և ետ մղել։ Ուստի ամբողջ ուժ մը ներգործեցուցած էր։ Թէեւ այս լուրերը տարաբախտ պաղարիւնութեամբ հեռացուած չեն, բայց իրարու չեն հակառեր, և թոյլ կուտան յստակ կերպով ըմբռնել դէպքերը։

Կռիւներուն մասնակցող առաջ զօրքերուն թիւին և հասախմբութեան վրայ Օեսմայի տեղեկագրութիւնը զարմանք կը պատճառէ։ Օեսմա կ'ըսէ թէ Սանտէրսի կոիւին մասնակցեցան Ռուսաց կողմէ մէկ զօրաբաժին հեռեւակ և մէկ զօրաբաժին ձիաւոր հրամատարութեամբ զորավար Մրչէնքոյի, ինչպէս նաեւ Ա. զօրաբանակը, և Բ. և Գ. զօրաբանակներուն մասերը, մէկ խօսքով տ՞ինչան պատահելի ոյժ մը, որ ի վիճակի էր մեծ նպատակի մը հետամուտ ըլլալ։ Բայց կ'երեւի թէ ասիկա կանխակալ կարծիքով ըսուած է, որովհետեւ բուն իրողութիւնը ասոր կը հակառէ։

Այդպիսի զինուորական համախմբութեան մը գործունէութիւնը պարզ արշաւախումբի մը դասակարգին չի պատկանիր՝ այլ զինուորական մեծ գործողութիւն կը կազմէ ինքնին. որուն նպատակն էր, որքան որ կարելի է ճշդել, ճաքոնական համ

սական յարձակումը չյաջողեցաւ նաեւ ճաքոնական ձախ թեւին զօրութիւնները դէմ զոր Օյամա վերջին օրերուս համախմբած էր — այսինքն Բորթ Արթուրէն, հասնող Նոկիի զօրքերը։ Զորս զօրաքանակ ունեցող պատերազմիկ տէրութիւն մը ի վիճակի կրնայ ըլլալ թշնամիին ապահովութեան գօտին խզելու։ Դեռ քիչ ժամանակ առաջ ճաքոնական բանակին ձախ թեւին վրայ Օքուի Բանակը անբաւական տարածութիւն մը ունէր, և այն ատեն ռուսական կողմնակի հարուածը յաջողութեան յոյս մը կ'ունենար, բայց հիմա որ Նոկիի մարդիկը հասան, Ռուրօքաթքին անբաւական կը գտնուի իր ծրագրին համար։

Անըմբռնելի է թէ ինչո՞ւ համար Ռուրօքաթքին Բորթ Արթուրի անկումէն վերջ ա՛նքան յապաղեցուց գործողութիւնը, մինչեւ որ Նոկի կրցաւ ռազմավայրը հասնիլ։ Այս հանելուկը հետեւեալ կերպով միայն կրնանք լուծել, քանի որ Շահոյի վրայ ռուս զօրքերուն բուն թիւին առթիւ ստոյգ տեղեկութիւններ չունինք մենք։ Ռուրօքաթքին այս միջոցին ալ մտադիր չէր թերեւս յարձակողականի ձեռնարկել եւրոպական Ռուսիայէն կարեւոր լուրերու սպասելով։ Վերջին պահուն էր որ Բեթերսպուրկի զինուորական իշխանութիւնք հարկ դատեցին աչքարկի ուղղութիւնը դարձնել կրկին Մ. Արեւելք։ Հետեւաբար, առանց սիրտ ոնենալու և առանց բաւականաչափ զօրք ունենալու, Ռուրօքաթքին ստիպուեցաւ համակերպիլ եկած հրամաններուն յանպատ ժամանակի մը մէջ, ի՛նչ որ ալ ըլլար ելքը։ Հիմակ որ ձեռնարկութիւնը չյաջողեցաւ — որովհետեւ տարակոյս չկայ թէ Ռուսք Սանտէբուէն դարձեալ Հունոնօ քշուեցան — ընթերցողը կրնայ իր ուզած կերպով մեկնել կացութիւնը, և Ռուրօքաթքինի ու Օեամայի զօրքերուն չափը։

Բայց եթէ Օեամայի հեռագրին մէջ վերը յիշատակուած ռուսական գունդերը իրօք մասնակցեցան գործողութեան, Ռուսաց ձախողուածը դժուար կ'արդարանայ։ Ռուսական վերջին նահանջը արդարեւ զինուորական տակտիքի մը կ'ենթադրէ ամբողջ Ռուս բանակին մէջ, և Օեամա առիթէն պիտի օգտուի ինք իր կարգին հալածելու Ռուսերը ամէն կողմէն։

ՊԱՏԵՐԱԶՄԸ

ՍԱՆՏԷԲՈՒՐԻ ԵՒ ՀՈՒՆՀՈՅԻ ԿՈՒՒՆԵՐԸ

Մուքտէնէն 64 քիլոմէթր հարաւարեւելք գտնուող ռուսական բանակին կեդրոնէն կը հեռագրուի.— Երեւոյթը սկսաւ Յունվար 25ին և հետզհետէ սաստկացաւ, այնպէս որ ամբողջեան սաստկացաւ, այնպէս որ ամբողջ ամբողջ ամբողջ։ Այս հանելուկը հետեւեալ կերպով միայն կրնանք լուծել, քանի որ Շահոյի վրայ ռուս զօրքերուն բուն թիւին առթիւ ստոյգ տեղեկութիւններ չունինք մենք։ Ռուրօքաթքին այս միջոցին ալ մտադիր չէր թերեւս յարձակողականի ձեռնարկել եւրոպական Ռուսիայէն կարեւոր լուրերու սպասելով։ Վերջին պահուն էր որ Բեթերսպուրկի զինուորական իշխանութիւնք հարկ դատեցին աչքարկի ուղղութիւնը դարձնել կրկին Մ. Արեւելք։ Հետեւաբար, առանց սիրտ ոնենալու և առանց բաւականաչափ զօրք ունենալու, Ռուրօքաթքին ստիպուեցաւ համակերպիլ եկած հրամաններուն յանպատ ժամանակի մը մէջ, ի՛նչ որ ալ ըլլար ելքը։ Հիմակ որ ձեռնարկութիւնը չյաջողեցաւ — որովհետեւ տարակոյս չկայ թէ Ռուսք Սանտէբուէն դարձեալ Հունոնօ քշուեցան — ընթերցողը կրնայ իր ուզած կերպով մեկնել կացութիւնը, և Ռուրօքաթքինի ու Օեամայի զօրքերուն չափը։

Բայց եթէ Օեամայի հեռագրին մէջ վերը յիշատակուած ռուսական գունդերը իրօք մասնակցեցան գործողութեան, Ռուսաց ձախողուածը դժուար կ'արդարանայ։ Ռուսական վերջին նահանջը արդարեւ զինուորական տակտիքի մը կ'ենթադրէ ամբողջ Ռուս բանակին մէջ, և Օեամա առիթէն պիտի օգտուի ինք իր կարգին հալածելու Ռուսերը ամէն կողմէն։

ՊԱՏԵՐԱԶՄԸ

ՍԱՆՏԷԲՈՒՐԻ ԵՒ ՀՈՒՆՀՈՅԻ ԿՈՒՒՆԵՐԸ

Մուքտէնէն 64 քիլոմէթր հարաւարեւելք գտնուող ռուսական բանակին կեդրոնէն կը հեռագրուի.— Երեւոյթը սկսաւ Յունվար 25ին և հետզհետէ սաստկացաւ, այնպէս որ ամբողջեան սաստկացաւ, այնպէս որ ամբողջ ամբողջ ամբողջ։ Այս հանելուկը հետեւեալ կերպով միայն կրնանք լուծել, քանի որ Շահոյի վրայ ռուս զօրքերուն բուն թիւին առթիւ ստոյգ տեղեկութիւններ չունինք մենք։ Ռուրօքաթքին այս միջոցին ալ մտադիր չէր թերեւս յարձակողականի ձեռնարկել եւրոպական Ռուսիայէն կարեւոր լուրերու սպասելով։ Վերջին պահուն էր որ Բեթերսպուրկի զինուորական իշխանութիւնք հարկ դատեցին աչքարկի ուղղութիւնը դարձնել կրկին Մ. Արեւելք։ Հետեւաբար, առանց սիրտ ոնենալու և առանց բաւականաչափ զօրք ունենալու, Ռուրօքաթքին ստիպուեցաւ համակերպիլ եկած հրամաններուն յանպատ ժամանակի մը մէջ, ի՛նչ որ ալ ըլլար ելքը։ Հիմակ որ ձեռնարկութիւնը չյաջողեցաւ — որովհետեւ տարակոյս չկայ թէ Ռուսք Սանտէբուէն դարձեալ Հունոնօ քշուեցան — ընթերցողը կրնայ իր ուզած կերպով մեկնել կացութիւնը, և Ռուրօքաթքինի ու Օեամայի զօրքերուն չափը։

Բայց եթէ Օեամայի հեռագրին մէջ վերը յիշատակուած ռուսական գունդերը իրօք մասնակցեցան գործողութեան, Ռուսաց ձախողուածը դժուար կ'արդարանայ։ Ռուսական վերջին նահանջը արդարեւ զինուորական տակտիքի մը կ'ենթադրէ ամբողջ Ռուս բանակին մէջ, և Օեամա առիթէն պիտի օգտուի ինք իր կարգին հալածելու Ռուսերը ամէն կողմէն։

Բոլոր Արթուրէն 2000 փախստականներ երեք շոգենաւերով ճամբայ ելան Օտեսա երթալու։ Յնվ. 25ին Բորթ Արթուրէն ճամբայ ելնող 25 մավունաներէն երկուքը 29ին Զիֆու հասան։ Ճամբորդները, մեծ մասամբ կին ու տղայ, ճամբան չարչար նեղուած են ցուրտէն։

ՃԱՔՈՆԱԿԱՆ ԾՈՎԱՅԻՆ ՊԱՏՐԱՍՏՈՒԹԻՒՆՔ

Ճաքոնցիներու ն ուշադրութիւնը նորէն ծովուն կողմը կը դառնայ, ուր կը պատրաստուին ընդունիլ ծովակալ Բօժտլաթվէնսքին, եթէ իր ճամբորդութիւնը չարունակէ դէպի Մ. Արեւելք։ Թէեւ Թօքիոյի մէջ խիստ տարակուսելի կը հաւարէն ռուս ծովակալին գալուստը, բայց ամէն պատահականութեան դէմ պատրաստ կ'ուզեն գտնուիլ։ Բոլոր պատրաստութիւնները և նաւային նորոգութիւնները վերջացած են։ Նոր թորփիլլաճաւերը ծառայութեան մէջ են, և ընդհանուր տորմիղի մը պատրաստ առաջին գործնական փորձերը ընելու։ Սբաճսարs կ'ըսէ թէ ճաքոնական նաւատորմը հիմա ա ելի լաւ կացութեան մէջ է քան պատերազմին սկիզբը, և ռուսական մարտանաւերուն հետ չափուելէ առաջ ճաքոնցիք գրաւած են մեծագոյն մասը այն անգլիական ու գերմանական փոխադրանաւերուն, որոնք ուտելիք և ածուխ կը տանին Վլատիվոստոք Ռուսերուն համար։ Ծովակալ Բամիմուրա անցեալ շաբաթէն ի վեր ծով դարձած է։ Թոկիոյ այս շաբթու կը մեկնի իր ծառայութեան վերսկսելու համար։

ՕՏԱՐԱԿԱՆՔ ՃԱԲՈՆԻ ՄԷՋ

Ճաքոնի Երեսփոխանական ժողովը միաձայնութեամբ վերցուց այն արգելքը, որուն համեմատ մինչեւ հիմա օտարաշխատակներուն արգիլուած էր Ճաքոնի մէջ հանք բանեցնելը։

ԵՐՐՈՐԴ ԵՒ ՉՈՐՐՈՐԴ ՌՈՒՍ. ՆԱՒԱԽՈՒՄԲԵՐԸ

Երբ ռուսական երրորդ նաւախումբը փետրվարին հրամատարութեամբ ծովակալ Նէկոպաթովի մեկնի Լիպաւէն, ապրիլին ալ Քրոնշտատէն պիտի մեկնի ռուսական չորրորդ նաւախումբը։ Երկու նաւախումբերուն ալ ածուխը պիտի հայթայթէ Համբուրկ-Ամերիկա շոգենաւային ը կերութիւնը։ Այս նպատակաւ արդէն շատ մը շոգենաւեր վարձուած են, որոնցմէ ոմանք դանիական։ Լոնտոնի ընկերութիւնները 60 -70 առ հարիւր ապահովութեան գումար կը պահանջեն Ռուսիայէն։

ՕԵԱՄԱՅԻՆ ՀԵՌԱԳԻՐԸ

Յնվ. 29 Թուով Օեամա կը հեռագրէ Թօքիո.— Թշնամիին հրետանին Յնվ. 28ին ընդհատ ընդհատ ռմբակոծեց ճաքոնական դիրքերուն աջ թեւը և կեդրոնը, մինչ հետեւեալներն փոքրիկ գունդեր ալ կը յարձակէին զանազան կէտերու վրայ բայց իսկոյն ետ քշուեցան։ Ճաքոնական գունդ մը ձախ թեւին վրայ գրաւեց Լիպաօ-քուն և Լիչիավօֆինկը Յունվար 28ին։ Այդ գունդը արդէն երկու օր առաջ յաղթական կռիւ մը մղած էր Զէնչիրոյի առջեւ։ Ո՛րիշ ճաքոնական գունդ մը Հայթոնքայէ առաջ քաշելով յարձակեցաւ հարաւային արեւելեան կողմը գտնուող կէտի մը վրայ, որ ռուսական համախմբութեան վայր մըն էր և գրաւեց զայն։ Երրորդ ճաքոնական գունդ մը որ վերջապէս գրաւեց Սախաօն՝ Հայքսն. Թայէն հինգ մղոն դէպի հարաւ, անկէց դուրս քշելով թշնամին, որ կը բաղկանար մէկ հեռաւոր զօրագունդէ և մէկ կիսաբաժին ձիաւորէ։ Մեր ձախ թեւին վրայ յարձակող Ռուսք տասներորդ զօրաքանակին զինուորները կը թուին ըլլալ, ինչպէս նաեւ երկրորդ և հինգերորդ կիսաբաժինները եւրոպական ռրձակազէններուն, ինչ-ներորդ զօրաբաժինը, ինչպէս նաեւ 61րդ պահեստի զօրաբաժնին և առաջին սիպերիական զօրաքանակին մասերը. ընդամենը կը հաշուի չորս զօրաքանակ։

Բ. Հեռագիր

Լիաօթաօքուն գտնուող ճաքոնական գունդը երեկ գիշեր ետ քաշուեցաւ ռուսական ստուար ուժերուն կողմէ։ Այսօր (29) ուրբաթին ուրիշ ճաքոնական գունդ մը Հայթաքայէն 12 քիլոմէթր դէպի հիւսիս յարձակեցաւ և գրաւեց թշնամիին դիրքը։ Ռուսք նախընթաց գիշերը բուռն հակայարձակում մը ըրին բայց ետ քշուեցան։ Այսօր մեր զօրքերը գրաւեցին Հայթայքայի չրջակայքը։ Թշնամին Հունհոյի աջ եզերքը քաշուեցաւ։ Մեր զօրքերը թշնամին կը հալածեն։ 500 գերի բռնեցինք։ Ռուսք 65,000 զօրք կը համախմբեն ճաքոնական ձախակողմին վրայ, ռմբակոծելով նաեւ աջակողմը և կեդրոնը։ Ամբողջ գծին վրայ փոքր ընդհարումներ պակաս չեն։

ԱԼԵՔՍԵԼԻ ՆՈՐ ՏԻՏՂՈՍԸ

Ծովակալ Ալեքսել Մանչուրիոյ փոխարքայ տ/տղոսը ընդունեց փոխանակ իր առջի տիտղոսին. «Փոխարքայ Մ. Արեւելքի»։ Այս փոփոխութիւնը հարկ եղեր է իբրեւ հետեւանք Բորթ Արթուրի անկումին։

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՆՈՐ ՓՈԽԱՌՈՒԹԻՒՆԸ

Վաւերական աղբիւրէ կը ծանուցուի թէ ռուս կառավարութիւնը կը փափաքի նոր փոխառութիւն մը ընել։ Ամերիկայի մէջ Երեք շաբաթ առաջ ռուս կառավարութեան կողմէ փորձի համար քսնիթիւններ կատարուեցան թէ՝ Ուաշինկթընի պաշտօնական շրջանակներուն և թէ Նիւ Եորքի ֆինանսական ակումբներուն մէջ, բայց երկու կողմէն ալ Ռուսիոյ արդուած պատասխանը քաջալերական չէր։

ՊԱԼԹԻԿԵԱՆ ՆԱՒԱՏՈՐՄԸ ԵՒ ԱՆԳԼԻԱ

Մ. Արեւելք հրատարակուած թերթ մը կը հրատարակէ հեռագիր մը, զոր Հնդկաց ովկիանոսի անգլիական ըստացուածներուն կառավարիչին դրկեր է Լոնտոնի գաղթային նախարարը։— Խնդիրը խիստ սիպողական է։ Լոնտոնի ռուս դեսպանը կը յայտարարէ թէ Պալթիկեան նաւատորմին ծովակալը կը հեռագրէ որ անգլիական ձկնորսանաւեր չարունակ գիշերները առանց լոյսի ռուսական նաւախումբին բոլորտիքը կուգան, իր դիրքը վերջին աստիճան դժուարացնելով, ինչ որ կրնայ ցաւալի հետեւանքներ ունենալ։ Ուստի կը յանձնարարեմ ձեզի որ երբ ռուս մարտանաւերը գաղթականութեան ջուրերը մտնեն, կարելի եղած միջոցները պէտք է ձեռք առնուին, որպէսզի անգլիական ձկնորսանաւերը միշտ ճրագ ունենան հետերնին ցաւի թիւրիմացութեանց առաջքը առնելու համար։

ՔՈՒՐՈՔԻԻ ԲԱՆԱԿԻՆ ԿԵԴՐՈՆԷՆ

Ամպերն ու ձիւնը անկարելի կ'ընեն քանի մը հարիւր ոտնաչափ հեռուն տեսնելը։ Եթէ ռուսական գործողութիւնք նախաշաւիղ էին ընդհանուր յարձակման իրենց յատակաձեւը ի դերեւ ելաւ փոթորիկներուն և մշուշին պատճառաւ։ Եթէ շարունակեն սոսկալի կորուստ կ'ապասէ իրենց (Տես Հեռագիրները)։ Ասկեղ աւելի գէշ ժամանակ չէին կրնար ընտրել, որովհետեւ ներկայ միջոցը ամենէն վատթարն է, քանի որ բաց դաշտերուն վրայ պիտի բանակին զինուորները։ Լոնտոնի ընկերութիւնները 60 -70 առ հարիւր ապահովութեան գումար կը պահանջեն Ռուսիայէն։

ՕԵԱՄԱՅԻՆ ՀԵՌԱԳԻՐԸ

Յնվ. 29 Թուով Օեամա կը հեռագրէ Թօքիո.— Թշնամիին հրետանին Յնվ. 28ին ընդհատ ընդհատ ռմբակոծեց ճաքոնական դիրքերուն աջ թեւը և կեդրոնը, մինչ հետեւեալներն փոքրիկ գունդեր ալ կը յարձակէին զանազան կէտերու վրայ բայց իսկոյն ետ քշուեցան։ Ճաքոնական գունդ մը ձախ թեւին վրայ գրաւեց Լիպաօքուն և Լիչիավօֆինկը Յունվար 28ին։ Այդ գունդը արդէն երկու օր առաջ յաղթական կռիւ մը մղած էր Զէնչիրոյի առջեւ։ Ո՛րիշ ճաքոնական գունդ մը Հայթոնքայէ առաջ քաշելով յարձակեցաւ հարաւային արեւելեան կողմը գտնուող կէտի մը վրայ, որ ռուսական համախմբութեան վայր մըն էր և գրաւեց զայն։ Երրորդ ճաքոնական գունդ մը որ վերջապէս գրաւեց Սախաօն՝ Հայքսն. Թայէն հինգ մղոն դէպի հարաւ, անկէց դուրս քշելով թշնամին, որ կը բաղկանար մէկ հեռաւոր զօրագունդէ և մէկ կիսաբաժին ձիաւորէ։ Մեր ձախ թեւին վրայ յարձակող Ռուսք տասներորդ զօրաքանակին զինուորները կը թուին ըլլալ, ինչպէս նաեւ երկրորդ և հինգերորդ կիսաբաժինները եւրոպական ռրձակազէններուն, ինչ

կուին, գիտնալով թէ նորա բոլոր ելմական և այլ գործառնութիւնք կանոնաւոր են և հաւատարմութեամբ ի գործ դրուած. ուստի իր դէմ եղած զրպարտութիւնք և առարկութիւնք անգիտութեան և բնութեան արդիւնք են և ո՛չ այլ ինչ. իր արժանիքն, ուղղութիւնը և կարողութիւնը ամենուստ և նոյն իսկ մրցակից վանքերէն և հաստատութիւններէն անգամ ճանչցուած և գնահատուած ըլլալով, պատիւ բերած է Մխիթարեան և Ազգին. իսկ մեզ համար ՝ամենաւորապէս մեր Պատրիարքութենէն առաջ և մանաւանդ մեր Պատրիարքական շրջանին մէջ միտ զօրավիգն ու մխիթարութիւնն եղած է իր անձնուիրութեամբ ու յամառ աշխատութեամբ։ Յուսօք սրտի կը յաւելուցուք թէ տակաւին չեմ կրցած իրեն որեւէ վարձատրութիւն մը ընել ս՛ը նիւթապէս եւ ո՛չ բարոյապես։ Զայս-սիկ յայտարարելով Զեր Սրբազան Եղբայրութեան (Ամեն. Տ. Մաղաքիա Սրբազան Պատրիարքին) կը փափաքիմ որ կեդր. Վարչութիւնը կարեւորութիւն չտայ Նորա անձին և գործոց դէմ եղած անուանարկիչ գրութեանց և զրպարտութեանց գնահատէ Նորա անձնուիրութիւնն ու աշխատութիւնները, խաղաղեցնելու զինքը յուսահատելու և բացարձակապէս վերջ տայ լրագրական անպատեհ եւ վնասակար հրատարակութեանց»։

Այս և սոսր նման դեռ ուրիշ պաշտօնագրեր կան ու կը մնան Ազգ. Պատրիարքարանի Դիւանատան մէջ, իրրեւ թաքուն յուշարար անպարտութեան և հաւատարմութեան Տ. Ղեւոնդ վարդապետի։ Իսկ իր գործերն, կանոնաւոր տուժարները. տարեւոր արձանագրութիւնները և հակայ չէնքերն ու յաւելուած 40,000 ոսկւոյ կալուածներ՝ յանուն Ս. Աթոռոյ կը կենան կանգուն ի հրապարակի՝ իրրեւ կոթող և անքարբառ վկայ Նորա անձնուէր աշխատութեանց, որոնց վարձատրութիւնը կը լինի վերջերս բռնուած առնուիրյ ուղղութիւնը։

Կը յիշենք նաեւ Ամեն. Տ. Մաղաքիա Ս. Պատրիարքի դեռ վերջերս՝ 1904 Նոյ. 29 և Հեկտեմբեր 1354 պաշտօնագրէն (զոր տեսանք և կարդացինք անձամբ) այն հատուածը միայն որ Տ. Ղեւոնդ վրդպ.ին կը վերաբերի. «Հոգեշնորհ Տ. Ղեւոնդ վրդպ. Մաքսուտեանի անձին գալով, կեդր. Վարչութիւնը զայն չդատապարտեց և չէր կրնար դատապարտել քանի որ հաշիւները չէր տեսած և չէր քննած. Տնօ. Ժողովոյ գլուխը նախագահ Պատրիարքն է, սակայն ծերունի նախագահի մը աջակիցը Տնօ. Ժողովոյ Ատենապետն ու կարեւորագոյն անդամն է և այս ալ դարձեալ նոյն Ղեւոնդ վրդպ.ն է. որով նա ինքն է որ պարտաւոր է նախագահին գործողութիւնը դիւրացնել ինչպէս որ իրոք ալ ցերիցն մատակարարութեան մէջ կը կատարէ։ Ահա՛ թէ ինչո՞ւ Ղեւոնդ վրդպ.ի անունը հասարակ խօսքի մէջ առլեւ կուգայ. թէպէտ կեդր. Վարչութեան պաշտօնագիրներուն մէջ միշտ օրինական և կանոնական բացատրութիւնները պահուած են և երբէք Նորա դէմ անձնական մեղադրանքներ չեն գտուած»։

Արդ՝ կը մնայ մեզ հարցնել Բիւզանդիոն»ին թէ՝ 1. Տ. Յարութիւն Պատրիարք անցեալ տարի՝ միայն տկար էր և այս տարի՝ ուժեղ ու կորովի. 2. Բիւզանդիոն ինչպէս կրնայ վճռել Տ. Ղեւոնդ վրդպ.ի դեղծանող լինելն, երբ ըստ իւր ասութեան՝ Տ. Յարութիւն Պատրիարքն ալ գրած է նոյնը որ Նորա հաշիւները ի Պոլիս նայուին. իսկ Տ. Մաղաքիա Պատրիարք ալ կը գրէ թէ՝ «չէր կրնար դատապարտել քանի որ հաշիւները չէր տեսած և չէր քննած»։ Քանի որ հաշիւները չէն քննուած դեղծումները ինչո՞վ հաստատուած են. իսկ եթէ ա՛ռնք ստոյգ են և ո՛չ զրպարտութիւն, որեմն հաշիւները նայուած քննուած են։ 3. Ինչ հարկ կար ուրեմն Ղեւոնդ Վ.ը պաշտօնէ դադրեցնել՝ առանց օրինական պայմանները լրացնելու. մինթէ Տնօ. Ժողովոյ և Միաբ. Ժողովոյ անդամները Վանքին մէջ չէին։

Ս. ՊԱՏՐԻԱՐՔ Հայրը երէկ կէս օրէ վերջ Դատական Գործոց պաշտօնատունը երթալով, այցելեց Բարձր Ապիւրրահման փաշայի։

ՊԻԹԼԻՍԻ Առաջնորդ Տ. Եղնիկ Մ. Վրդ. Գալրագճեան նամակով մը կը ծանուցանէ Պատրիարքարան թէ վերջապես ձմռան և տեղացող պաստիկ ձիւնին պատճառաւ արտիքը և անասուններու կերը սուղցած են, ուստի նպաստ կը խնդրէ Պատրիարքարանէն։

ԵԱՐՈՒԹԻՒՆ սարկաւագ կամսարական որ Տիարպէքիր կը գտնուէր Պիթլիս գացած է։

ՎԱՆՈՑ Մայնապատի Վանուց և Որբանոցի Հոգաբարձութիւնը. ինչպէս նաև Որբանոցին որբուհիները, Ս. Պատրիարք Հօրմէն վայելած հոգածութիւններուն համար չնորհակալութիւն յայտնած և Ս. Մնաւնդի տունին առթիւ բարեմաղթութիւններ ըրած են։

Ս. ԵԱԿՈԲԱՑ Որբանոց-Արհեստանոցին որբերը չքեղ և ոսկեզօծ կայսերական մը պատրաստելով զայն Խաչատուր Գալֆեան Որբանոցին նուիրեցին՝ հաստատութեան արտաքին ճակատը զետեղուելու համար։

ԱՏԱՆԷՍ Առաջնորդ Տ. Մուշեղ Ս. Վրդ. առաջիկայ երեքշաբթի օր Էմինէի ճամբով Իզմիր և անկէ՝ չորեքշաբթի Մերսին պիտի մեկնի։

ԲՍՐԻՉԷՆ ասկէ առաջ վեց որբ զրկուած էր հոս, որոնցմէ երկուքը Սուլթանիյէ վարժարանը, երկուքը Գոնիայի և երկուքն ալ Պրուսայի Իտալիէ վարժարանները զրկուեցան Բարձրագոյն հրամանաւ։ Պրուսա զրկուող Խնուսցի Սրամ և Ցակոբ երկու եղբայրներ տեղւոյն Առաջնորդին ներկայացեր և յետոյ վարժարանը ընդունուեր են Արշարունի Սրբազան անոնց պէտք եղած խրատները և յորդորները տուած է, որ ուսման հետեւին, չմոռնալով նաև իրենց կրօնական պարտականութիւնները կատարել և եթէ նիւթական ունէ պէտք մը ունենան՝ Առաջնորդարան դիմեն։

ԱԶԳ. ՀԱՍՏԱՏՈՒԹԵՒՆՑ ԳՈՑԲԵՐը.—Խառն Ժողովի որոշումներուն մէջ գրած էինք թէ ազգ. հաստատութեանց եկեղեցիներու և դպրոցներու դրամներուն, արժեթղթերուն և գոյքերուն պահպանութեան մասին Տնտեսական Խորհրդոյ ծրագիրը Վսեմ. Գաբրիէլ էֆ. Նորատունկեանի կողմէ քննուելէ ետք ընդունելի դատուած է։ Մոնիթէօր հետեւեալ մանրամասնութիւնը կուտայ այս առթիւ. — Յարդ Հայ եկեղեցիներուն և դպրոցներուն դրամները անհատներու և վաճառականներու յանձնուած էին, կամ Պանքաները դրուած՝ մասնաւորներու անունով. եթէ պահողը մնանկանար, դրամները կը կորսուէին։ Նոր ծրագրին համաձայն, ասկէց ետք այդ դրամները պիտի դրուին Քրէտի Լիոնէն, այն եկեղեցիին և դպրոցին անունով որուն կը պատկանին, և որոնք իրր բարոյական անձ պիտի ճանչցուին։ Միայն թէ տրուած և թէ առնուած ատեն Հոգաբարձութեան կամ Թազ. Խորհուրդին կնիքները պէտք է վաւերացուին Պատրիարքարանէն, ինչ որ հակակշիռ մըն ալ պիտի ըլլայ դրամներուն մասնակցութեան վրայ։

ՍԵԼԱՆԻԻ Հայոց Նորաշէն եկեղեցիին բացման հանդէսը (օծումը) կատարուեցաւ անցեալ հինգշաբթի օր, կ'ըսէ Սապահ։

ԽԱՍԳԻՒՂԷն Նամակագիր մը կ'ըսէ թէ ստոյգ չէ այն լուրը թէ տեղւոյն Թազ. Խորհուրդը և Աղքատախնամը որոշած են պարգեւաւոր արժեթուղթեր գնել։ Ո՛չ Թազ. Խորհուրդը և ոչ ալ Աղքատախնամը առայժմ ի վիճակի չեն ատանկ գնում մը ընելու, քանի որ հասոյթները չեն բաւեր նոյն իսկ ծախսերը գոցելու։

ՆԻՒ-ԵՕՐՔԻ վաճառականներէն Մխիթարեան էֆ. Գարակէօզեան 10 օսմ. ոսկի ն ւրած է Գալֆ. Որբանոցի իր նորածին որդւոյն մկրտութեան առթիւ։

ՄԷՐՍԻՆ առանց հոգեւոր հովիւի մնացած էր Տ. Խորէն Ս. Վրդ. Դիմաքսեանի Եօզղատ Առաջնորդ ընտրուելէն և երթալէն ի վեր։ Բայց Ս. Մնդեան տուներուն հայր Կիլիկիոյ Ս. Կաթողիկոսը, եղած ժամանակաւոր դիմումի մը վրայ Տ. Ներսէս վրդ. Խապաեանը զրկեց իրրեւ առժամեայ քարոզիչ։ Մնուն դիմումը օրը Մէրսինի Միաբանարքի փաշան այցելեց Ներսէս վրդ.ի և կէս ժամու չափ սիրալիր տեսակցութենէ վերջ մեկնեցաւ։

—Կաղանդին երկրորդ օրը, բաւական փայլուն հանդէս մը տեղի ունեցաւ է Մերսինի վարժարանին մէջ։ Հանդէսին կը նախագահէր Գաղանճեան Սրբազան որ խրատական մը խօսեցաւ։ Ամսոյս 9ին ալ Մանկապարտէզի պզտիկներուն հանդէսը տեղի ունեցած է նախագահութեամբ Գազանճեան Սրբազանի. Ներկայ էին Տ. Ներսէս վրդ.. Միաբանարքի բաշան և քա՝ի մը բարձրաստիճան անձնաւորութիւններ։

ՄԱՆԶՈՒՄԷԻ ԱՐՁԱՆԱԳՐՈՒԹԵԱՆՑ ԲԱԺԻՆԸ

ՄԱՀ

Փոքրիկն Արուեստակ Փաշաեան, նորածին դուստր Արժ. Տ. Տաճատ քհ. Փաշաեանի, մեռաւ նախընթաց օր։ Ցաղարկաւորութիւնը կատարուեցաւ երէկ Պիտարի Ս. Խաչ եկեղեցիին մէջ։ Մեր ցաւակցութիւնները հանգուցեալ քահանային և Փաշաեան ընտանիքին։

×

ՆՇԱՆԱԽՕՍՈՒԹԻՒՆ

Կիրակի ցորեկ Գումգապու Մուսալլա Ճանիկեանց բնակարանը վայելուչ հանդիսաւորութեամբ տեղի ունեցաւ նշանախօսութեան հանդէսը Պ. Տիգրան Ճերմակեանի օրիորդ Գոհարիկ Պօղոսեանցեանի հետ։

ՅՈՒՂԱՐԿԱՒՈՐՈՒԹԻՒՆ ՎՍԵՄԱՓԱՅԼ ՄԻՔԱՅԷԼ ԷՖԷՆՏԻ ՄԱՄԻԿՈՆԵԱՆԻ

Իր վայելած համբաւին արժանի՝ փառաւոր յուղարկաւորութիւն մը ունեցաւ երէկ Վսեմ. Միքայէլ էֆէնտի Մամիկոնեան, որուն մարմինը ընկուզենիէ չքեղ դագաղի մը մէջ ամփոփուած կը հանգչէր Բերայի Ս. Երրորդութիւն եկեղեցիին մէջ։ Դեռ կանուխէն իսկ լեցուած էր ժողովրդային նմանը չատ քիչ անգամ տեսնուած բազմութիւն մը, որուն մէջ ցանցառ թիւ մը չէին կազմէր նաև Բերայի ընտրելագոյն դասին պատկանող բազմաթիւ տիկնայք ու օրիորդներ։

Բերայի Թազ. Խորհուրդը որ Վսեմ. Ռօպէր էֆ. Եազճեանի Ատենապետութեամբ մանաւոր նիստ մը գումարած էր առջի օր, կարելի չքեղութեան մէջ կատարելու իր բազմամեայ Ատենապետին յուղարկաւորութիւնը, ջանք չէր խնայած հանդէսին կարգադրութեան համար, իբր վերջին յարգանք հանգուցեալին։

Թաղին քարոզիչ Տ. Հայրեակ Սրբազան հոգեհանգստեան Սուրբ պատարագ մատոյց առտուն, որուն ներկայ գտնուեցան նաև հանգուցեալին պաշտօնները։

Ժամը 4½ին սկսան մեռելական արարողութիւնները որոնց նախագահեց Տ. Օրմանեան Ս. Պատրիարք Հայրը, իր շուրջն ունենալով Տ. Տ. Բարթողիմէոս, Հայրեակ, Մեսրոպ և Գրիգորիս Սրբազանները, Տ. Տ. Վահան Պարտիզակցի, Վահան Ցակոբեան, Մուշեղ, Բարգէն, Ներսէս, Տիրայր, Եզ՝իկ, Մարկոս և Գրիգոր վարդապետները ու բազմաթիւ քահանաներ։ Դասին մէջ կեցած էր սգակիր Տ. Գէորգ եպս. Երէցեան, վեղար ի գլուխ։

Եկեղեցական այս պատկառելի շարքէն ետք վաթսուն երգեցիկ մանուկներ, սև շապիկներով մասնակցեցան երգեցողութեանց յուզիչ ներդաշնակութիւնով մը որ ներկաներուն սրտերը կը փղձկեցնէր։ Իրր սգակիր երկու դասերուն մէջ կարգաւորած էին նաև Իսահակեան վարժարանի բոլոր սաներն ու սանուհիները, սև շղարշներով, իրենց ուսուցիչներուն և ուսուցչուհիներուն հետ, առաջնորդութեամբ Տնօրէն Գրիգոր էֆ. Մարգարեանի, որ կը հսկէր նաև յուղարկաւորական կարգադրութեանց։ Նոյնպէս սգակիր եկած էին Ս. Փրկչեան Որբանոցէն տասներկու որբեր, դասապետի մը հետ։

Ս. Երրորդութեան ընդարձակ տաճարը նեղ կուգար հետզհետէ փութացող յուղարկաւորներուն, որոնց մէջ, կը նշմարուէին ի մէջ այլոց, Սպարապետ Բարձր. Բիրզ փաշայի կողմէ՝ Սպարապետ Թեան դրան երեք Հայ պաշտօնատարները, գնդապետ Տօքթ. Աղեքսանդր պէյ Արապեան, Մինրան էֆ. Աբրիկեան և Մելքոն էֆ. Նաղիկեան։ Սպարապետութեան Դրան Հայ-Թայթիչ և Բրուբի զինարանին ներկայացուցիչ Մ. Հիւսէն, Բ. Դրան իրաւագէտ խորհրդական Գաբրիէլ էֆ. Նորատունկեան և Հագգը պէյ, Կայս., Գալատան Բ. Թարգմանիչ և օտար մասնոյ դիւանին անօրէն Նշան էֆ. Սէֆէրեան, Տէլա Սուտա Ֆայիզ փաշա Ֆաս՝ փաշա, Անտոն փաշա Նաֆիլեան. Արիկ էֆ. Ունճեան, Գրիգոր էֆ. Խորեան, Գաբրիէլ էֆ. Գաբրիէլեան. Հաշուակալութեանց Բ. ճիւղին անօրէն Թէվֆիգ պէյ, Բողոքականաց ազգապետ Ցակոբ էֆ. Գոյաճեան, Կեդր. Վարչութեան Ստենապետ Տիգրան էֆ Եուսուֆեան, Ֆրանս. դեսպանատան թարգման Նշան էֆ. Նալ Պասրիկ Կիւլպենկեան, Մկրտիչ Իսահակեան Պատրիարքարանի գործակատար Արիս Ֆէսճեան, Տիգրան Տէրտ Ներսէսեան, Անտոն պէյ Կլօյէ Օղլու, Գաբրիէլ պէյ Թաշճեան, Սեպուհ պէյ Մագասուտ, Սարգիս Թաշճեան. Կիւլլապ՝ Կիւլ գէնկեան, Յովհաննէս Գարտիաշեան, Գրիգոր Կիւմիւշկէրտան, Խաչիկ Խօրասանճեան. Յ. Գայսէրեան, Գրիգոր Ցակոբեան, Տիգրան և Յովսէփ Թօքաթեան, Գրիգոր Էվրէնեան, Յարութիւն Աղայանեան, Բարսեղ Սթամպոլլուեան, Զարմայր Ճշմարտախօսեան, Սարգիս Բրնաճեան, Մկրտիչ Մանուկեան, Արմենակ Մանուկեան, Թումիկ և Վահան Սուրենեան, Մխիթարեան Մուրատեան, Մխիթարեան Սմբատեան, Տիգրան Բարաղամեան, Յովհաննէս Զիրաք-Թորոսեան, Տօքթ. Մանուկ պէյ Իւթիւճեան, Տօքթ. Աճէմեան պէյ, Տօքթ. Սեդրաքեան, Տօքթ. Մալխասեան, Տօքթ. Նագաշեան Տօքթ. Մասիս, Տօքթ. Վարդազարեան. Տօքթ. Ռաֆայէլեան, Ռեթէոս Գէրպէրեան, Հրանտ Ասատուր. Աղեքս. Փանոսեան, Մկրտիչ Սասսեան, Ցակոբ Իսահակեան, Ցակոբ Ցակոբօֆ, Մագասուտ Հարէնց. Համբարձում Թորոսեան, Մ. Հէնրի, Մ. Միւլլէր, Մ. Տիմիթրաշօբուլօ, Բարթող Թէլեան, Ցարութիւն Դարամանեան, Կարապետ Թանթապրունեան, Մկրտիչ Թօքաթեան, Զգօն Խորասանճեան. Երուանդ Դարաեան, Գրիգոր Բերբերճեան, Մ. Կոէվի. Գրիգոր Զաքարեան. Ազնիւ Տէր-Ահարոնեան, Յովհաննէս Աբէլ, Բարսեղ Հալաճեան, Ստեփան Աստարճեան, Կարապետ Խորասանճեան Կարապետ Մնտիկեան, Դասպար Ասլանեան, Մկրտիչ Մուրատեան, Լեւոն պէյ Փափազեան. Մոլտովագ, Միհրան Կէսարեան, Արշակ Ունճեան. Պօղոս Բերէստէճեան, Կարապետ Բաղուճեան, Մագասուտ Նարկիլճեան, Գարեգին Պաղտատլեան, Ներսէս Օհանեան, Թունկեր Սիմոն, Մկրտիչ Մելիքեան, Միհրան Այանեան, Միհրան Մարտիրոսեան և Զարեհ Գաբամճեան էֆէնտիները եւ ուրիշ բազմաթիւ ծանօթ անձնաւորութիւններ։ Բերայի Թազ. Խորհուրդին անդամները՝ Ռօպէր էֆ. Եազճեան և Տիրան Կիւմիւկէրտան, Արամ Դարամանեան, Խաչիկ Ղազարոսեան. Միհրան Տէր Ներսէսեան էֆէնտիները նոյնպէս ներկայ էին և կը հսկէին կարգադրութեանց։

Մեռելական արարողութիւններէ ետք Ս. Պատրիարք Հայրը թեմ ելլելով՝ խօսեցաւ դամբանականը, բնաբան առնելով իմաստունին «Եթէ զարդարութիւն ոք սիրէ, վաստակ նորա առաքինութիւնք են, քան զորս պիտանագոյն ինչ չիք ի կեանս մարդկան» խօսքը։ Սրբազանը իմաստունին այս բացատրութիւնը մեկնաբանելով, յայտնեց թէ աշխարհի մէջ ամէն մարդ կ'ապրի, և սակայն շատ քիչերն են որ կրնան առաքինութեան այդ դափնին չահել, արդարութեան մարմնացումը կրել իրենց վրայ։ Եւ ինչ է առաքինութիւնը, եթէ ոչ դնել ամէն գործոց մէջ այն ուղղութիւնն օր լաւագոյն որ հանուի մարդոցմէն ալ, խրատէն ալ, Աստուծմէ ալ։ Այդ տիպար կերպարանքը կրնայինք տեսնել յանձին Միքայէլ էֆ. Մամիկոնեանի որ թէ՝ անհատական և թէ հանրային կեանքի մէջ կրցաւ առաքինութեան և արդարութեան համբաւը չահիլ, և որուն դագաղին առջև կը գանուինք այսօր։ Մեկը իր հաւատքիւով. մեկը իր հարստութիւնով ուրիշ մը իր ճարպիկութիւնով կրնայ բարձրանալ և յարգուիլ ամէնէն։ Մամիկոնեան էֆ. ունէր այս բոլորը, և սակայն ինչ որ յատկանշելի էր իր մէջ, նախանձայուզութիւնն էր զոր ցոյց կուտար ան ամէն անգամ, բարիին տիրոյն և արդարութեան համար, երբ առաքինութիւններ որոնց իրացումը կրցաւ հաւատարապէս օգտակար հանգիսանալ երկրին ու եկեղեցիին պետական պաշտօնատարութեան բարձրանալով և իր տեղը ունենալով միտ Պատրիարքարանի ժողովներուն մէջ։ Այս բարձրութիւնները զինքը չը հպարտացուցին սակայն, որովհետև իր փառքը փնտռուեց միայն ստանձնած գործին ուղղութեանն ու արդարութեանը մէջ։ Իր գործերը առաջի՛ի եղան հետեւաբար և այս ճշմարտութիւնն է որ պատառնօք յարգել կուտայ մեզ իր յիշատակը։ Բոլոր ազգը կը զգայ այս օր իր կորուստը, որովհետև անոր կեանքն, անոր առողջ միտքն ու առողջ սրտէն կ'սպասէր տակաւին աւելի մեծ ծառայութիւններ, մասնաւորաբար Բերայի Թազը՝ որուն եկեղեցիներուն ու դպրոցներուն զարգացումին համար ամէնքս ալ կը վկայինք թէ ի՛նչ չափով աշխատեցաւ։ Ն. Սրբազնութիւնը յետոյ յիշատակեց այն ծառայութիւնները զոր հանգուցեալը մատուցած էր օսմ. կառավարութեան և մաղթեց որ իր նմանները չը պակսին, քան որոմ անոնց կեանքը օգտակար է միտ թէ Պետութեան եւ թէ Ազգին։ Յետոյ հանգիստ մաղթեց հանգուցեալին և երկնային մխիթարութիւն իր պարագաներուն։

Դամբանականէն ետքը եկեղեցական թափոր կազմուեցաւ հանդիսաւոր, որուն առջեւէն կ'երթային թաղապետական չավուշներ, բոլիսներ. քարապաններ եւն։ Աչակերտներ. Աղքատախնամի հիւանդապահուհիներ եւն. եւն.։ Ս. Պատրիարք Հայրը նախագահութիւնը յանձնեց Տ. Բարթողիմէոս Սրբազանի և քառանի չքեղ մեռելակառքի մը մէջ դրուած դագաղը՝ որուն ծոպերը կը կրէին Տիգրան Եաուսուֆեան Տօքթ. Կաֆիլեան փաշա, Տօքթ. Աղեքս. պէյ Արապեան, Տիրան Աշնան Յովհ. Զիրաք-Թորոսեան, Գրիգոր Խորեան էֆէնտիները, և կերոնները՝ Անտոն պէյ Կլօյէ Օղլու, Պետրոս Կարապետեան, Թադէոս Էֆմէքճեան, Տօքթ. Պէկեան, Ստեփան Գոյաճեան և Սրմենակ Ունճեան էֆէնտիները, առաջնորդեցաւ Բերայի Շիտակ ճամբէն դէպի Թազսիմ, Ս. Յարութիւն եկեղեցին, որուն դրան առջեւ Իսահակեան վարժարանի սանուհիներէն Օր. Ազատի Տէր-Մեսրոպեան պրտակուէ դամբանական մը կարդաց ի դիմաց իր ընկերուհիներուն, ի նշան երախտագիտութեան։ Իսահակեան վարժարանի ուսուցիչներէն Մարտիրոս էֆ. Հաճէսեան բարձիկի մը վրայ կը կրէր, թափորին անցքին պատուն, հանգուցեալին պատուանշանները։

Յետոյ մեռելական կառքերով փոխադրուեցաւ դագաղը Շիշլիի ազգ. գերեզմանատունը ուր Տ. Գէորգ Սրբազան վերջին կարգը կատարեց և մարմինը ամփոփուեցաւ մասնաւոր դամբարանի մը մէջ։

*** Ծաղկեպսակ զրկած էին Այրի Տիկին Տիրուհի Մամիկոնեան և Օր. Մամիկ նեան, Բերայի Թազ. Խորհուրդը. Աղքատախնամը, Մարաչեան ընտանիք, Խաչիկ Օտեան և Տիկ. Մաքրիկ Օտեան, Ն. Ս. Քալանճիա, Իսահեան վարժարանի սանունք, Իսահեան վարժարանի սանուհիք եւն. եւն.։

Մամիկոնեան, Արթինօֆ, Պոյաճեան, Յովհաննէսեան և Մարաչեան ընտանիքները և համայն ազգակցաց իրենց որդիական խորին շնորհակալիքը կը յայտնեն Ամեն. Ս. Պատրիարք Հօր, որ բարեհաճեցաւ ի յարգանս յիշատակի հանգուցեալ

ՎՍԵՄ. ՄԻՔԱՅԷԼ. ԷՖ. ՄԱՄԻԿՈՆԵԱՆԻ

նախագահել յուղարկաւորութեան հանդէսին և իր պերճ դամբանականով մխիթարել հանգուցեալին ազգակիր պարագաները։ Ն ինչպէս Բերայի պատ. Թազ. Խորհրդոյ որ հաճեցաւ իր պաշտօնակցին նկատմամբ ամէն պատչաճ հանդիսաւորութիւն կազմակերպել. ինչպէս նաև եկեղեցական և այլ հոգեւոր ամէն անձանց որոնք ի. ենց ցաւակցութիւնը յայտնեցին այս տխուր առթիւ ներկայ գտնուելով։

ԲԱՐԻԶԻ ՊՕՐՍԱՆ

BOURSE DE PARIS

2 Փետրվար 1905

Հեռագրական գործակալութիւնը գիները մինչեւ ուշ առեն Բարիզի Պօրսային գիները չհաղորդեց մեզի։

ՐԷՍՄԻ

ԹԷՎՖԻՇԱԹ

Այսուն վիլայէթը ճէլիլէօի տախիլինէ Գարապուրուն գազասը գայմագամլըղը վիլայէթը միշարիլէյնա մաեէթինէ իքմալը միւտէթ իսէն Մէքթէպը Միւլքիյէի Շահանէ մէքզունլարընտան Էմրուլլահ էֆէնտիեէ թէֆվիզ պույրուլմուշ ապը։

ՆԵՐՔԻՆ

ՀԱՅՑԱՐ-ՓԱՇԱՅԻ ՆԱԻԱՀԱՆԳԻՍՏը. — Գերմաներէն թերթ մը կը ծանուցանէ թէ գերման երկաթուղիներու վարչութեան և Տէյլէ Լէնվվանթէ Լիմեի չոգենաւային ընկերութեան միջեւ համաձայնութեան մը համաձայն, Գերմանիոյ և Արեւելքի միջեւ ապրանքներու սովորական արագութեամբ ուղղակի փոխադրութեան համար նոր սակացոյց մը սկսած է գործադրուիլ Նոր Տ-րիէն սկսեալ։ Նոր սակացոյցին հինին վրայ գլխաւոր փոփոխութիւնները կը կայանան փոխադրութեան ընդհանուր պայմաններուն, ապրանքներու դասակարգումին և մասնակցելիք կայարաններու թիւին յաւելման մէջ։ Անատոլուի երկաթուղիին գլուխը եղող Հայտարփաչա կը գտնուի նոր նաւահանգիստներուն մէջ Գերմանիոյ ներսէն Արեւելքի քաղաքները ղրկուած ապրանքներուն ուղղակի ծախքերուն վրայ մեծ զեղչեր եղած են։ Այս միջոցը ձեռք առնուած է գերման վաճառականութիւնը զարգացնելու համար Արեւելքի մէջ։

ՇՈՒԷՏ-ՆՈՐՎԷԿԻՈՑ, դեսպան պատուոն Պէք-Ֆրից երէկ Պոլիս դարձաւ։

ԵԳԻՊՏԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ. — Անգլիոյ թագաւորին եղբայր Քոնոթի դուքսն ու դքսուհին Էսքէս յանձնաւոր, ամսոյս 13ին Ալէքսանդրիա ժամանեցին։ Էսքէս հոն հանդիպելուն բերդերուն հետ ողջոյնները փոխանակեց։ Խեդիվին Թիկնապահ Եուսուֆ Զիեա փաշա բարիգալուստ մաղթեց դուքսին և դքսուհին։ Խեդիվը ի պատիւ անոնց սեղան մը տուաւ։ Դուքսն ու դքսուհին յետոյ Խարթում գացին. ուր քանի մը օր պիտի մնան։

— Էսքէնի կայսրուհին Յունվար 14ին Գահիրէ պիտի ժամանէր։ Ն. Վեհափառութիւն Ա. անգամն է որ Եգիպտոս կ'երթայ. Սուէզի Զրանցին բացումէն ի վեր, որուն ներկայ եղած էր։

ՔԱՐԱՔԷՕՑԻ ԿԱՄՈՒՐՋը.— Քարաքէօյի նոր կամուրջին վերայինման համար 600,000 ոսկի ծախք պիտի ըլլայ։ Այս դրամը պիտի հոգացուի Տովային նախարարութեան՝ Փարոսներու վարչութենէն ստացած գումարէն։

ԹՈՒՐՔԻԱ ԵՒ ՅՈՒՆԱՍՏԱՆ.— Ալթէնքէ կը ծանուցուի թէ առջի օր, Աթէնքի արքայական Պալատին մէջ սեղան մը տրուեր է ի պատիւ Օսմ. դեսպան Ռիֆաթ պէյի. որ նոյն մայրաքաղաքին դեսպանական մարմնոյն երեց անդամն է։

ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ԴԵՍՊԱՆԱՏՈՒՆԸ. — Ֆրանս. դեսպանատան խորհրդական Մ. Պապոթ, Բարիզէն ստացած հրամանին վրայ առջի օր Պոլսէն հոն մեկնեցաւ։

ՇԱՀԸ ԵՒ ՄԷՔԲԷՔԻ ԷՄԻՐը.— Պարսից Շահը Մէքքէի Էմիրին չնորհեց իր պատկերը կրող Թիմսալ-Շահի բարձր պատուանշանը։ Կայս. Իրատէի մը արտօնեց անոր գործածութիւնը։

ՕՍՄ. ԵՐԿԱԹՈՒՂԻՆԵՐը.— Հանրօգուտ շինութեանց Նախարարութեան ճարտարագէտ Զիւհտի պէյ Անատոլուի երկաթուղիին կեդրոնական Կայս. քաղաքէր կարգուեցաւ, պահելով հանդերձ իր նախկին պաշտօնը։ Գոնիա-Էրէյլի-Պուլկուրլու գիծին քաղաքէր կարգուեցաւ Էսկիշէհիր—Էսկիշէհիր գիծին քաղաքէր՝ Ազատուլլահ էֆէնտի։ Էսկիշէհիր—Գոնիա գիծին համար ալ Պրուսայի նահանգին ճարտարագէտներէն Քօմէր էֆէնտի։

ՅՈՒՆՍՍ ՍԻՆՕԴԸ.—Ցունաց Պատրիարքարանին պաշտօնաթերթը հեռաւեալ վիճակագրութիւնը կը հրատարակէ անցեալ 1904 տարուան մէջ Սինօդին գործողութեանց և ոյժանց մասին։ Սինօդին դիւանը ստացած և զրկած է 1904 տարուան մէջ 2300 պաշտօնաթուղթ, վարչական զանազան նիւթերու վերաբերեալ։ Սինօդը ուրիշ յանձնաժողով մը կազմած է այլ և այլ գործերու վրայ խորհրդակցելու։ Զորս քահանաներ բանադրած է։ Պատրիարքարանին հոգեւոր դատարանը 104 դատեր քննած է. որոնց 54ը ամուսնալուծման։ Նոյն տարուան միջոցին 22 ամուսնալուծութիւններ վճռեց։

ՄԻՍԻՆ ԳԻՆԸ.— Հրահաններ տրուեցան ամէն կողմ փութացնել ոչխարներու Պոլիս առաքումը, թէ՝ միսին սղութեան առաջքը առնելու և թէ Գուրպան Պայրամի առթիւ պէտքերը հոգալու համար։

ԱՐՄՏԻՊՆԵՐը.— Զեռնհաս Նախարարութիւնը դարձեալ ծանոյց ամէն կողմ որ արմատները միշտ օխայով ծախուին։

ԱՄՍԱԹՈՇԱԿ.— Կայս. Իրատէի մը համաձայն Սելանիկի արքունի կալուածներուն անօրէն հանգուցեալ Գրիգոր էֆ. Փաշալեանի այրին՝ Տիկին Խոսրովուհի 300 զրշ. ամսական կապուեցաւ Կայս. Անձն. Գանձուն Նախարարութեան կողմէ։ Տիկինին ամսաթոշակ յատկացուած էր նաեւ հանգստեան թոշակի մնուկէն։

ԽԱՐԴԱԽՈՒԱԾ ՁԱՄԻՋ.— Իզմիրի թերթերը կ'ըսեն թէ քանի մը հոգի միանալով հին և նոր անկուա չամիշները քիմիական բաղադրութեամբ մը ոսկեգոյն ներկելով Եւրոպա կը ղրկեն իբր լաւագոյն չամիչ։

ՄՆԱՆԿ.— Առեւտրական Բ. դատարանը մնանկ հռչակեց Սիրքէճի, Խորասանճեան խան յանձնակատար Մարտիրոս Մավիլեանը։ Դատարանին անդամ Ռիզա պէյ Ժիւժ քօմիսէր և փաստաբան Օնիկ Աֆէթեան էֆ. առաջ եայ սէնտիք կարգուեցան։

ԳԻՇԵՐՈՒԱՆ ՀԵՌԱԳԻՐ

ՎԵՐՋԻՆ ԺԱՄ

ԲԱՐԻԶ, 2 փետրվար. — Մուքտէնէ կը հեռագրուի թէ զոր. Միչէնքոյի վերքը ծանրացած է։ Ռուս զօրավարը որ Սանտէրուի կռիւներուն առեն վիրաւորուած էր մերժած էր դարմանուիլ և չարունակած էր վարել խազախ հեծելազօրքը։

— Զրոյց կը չրջի թէ ռուս Բ. բանակին հրամատար զոր. Կրիբոյեդով որ յունվար 25էն 28 ռուսական ձախող յարձակողականը վարած էր, պաշտօնանկ պիտի ըլլայ։

ԲԷՆԴԱ. — Մաճառ դաշլիքը հրաժարական տուաւ զոր ընդունեց կայսրը։

ՍԱԿԱՐԱՆ

ՂԱԼԱԹԻՈՑ ՍԱԿԱՐԱՆԷ

20.2 Փետրվար 1905

ՕՍՄ. ՄԻԱՑԵԱԼ

Ամենէն բարձր գինը	96.35
Երէկ իրիկուն գոցուեցաւ	96.37½
» վար գինը	96.34

ՐՈՒՄԷԼԻԻ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻ

Երէկ իրիկուն գոցուեցաւ ֆր.	127.⅝
Երէկուան բարձր գինը	128.—
» վար »	127.⅝
Բրէտի Ֆոնսիէ էժիրբիէն Ա	296.
» » » Բ	268.75
Բարաք	515.
Գանք Նաս. Կրէս.	427.—
Թրամվայի Բաժնեթուղթ	6.05
Ռէժիի պարաթուղթ Ֆրանք	385.—
Անատոլ. Երկ. բաժնեթ. Ա.Ո.	12.—
Օսմ. Ապահովագր. Ընկ. Լ. Օ.	4.02½

ԹԵՐԹՕՆ «ՄԱՆՋՈՒՄԷ»Ի 88

ԲՕՆՍՕՆ ՏԻՒ ԹԷՐԱՅԼ

ՌՕՔԱՆՊՕԼ

ԲԱՐԻՋԵԱՆ, ՄԵԾ ՏՈՒԱՄ

Թ. Ա. Ր. Դ. Մ.

ԺԻՐԱՑԻ ՇԻՐԱԿԱՑԻ

Ա. ՍԱՍ

ԽՈՐՀՐԴԱՒՈՐ ԺԱՌԱՆԳՈՒԹԻՒՆԸ

ԻԶ.

ՓԱՅԼՈՒՆ ՀԵՌԱՆԿԱՐ

Երկու երիտասարդները չատ կ'ապրժէին Ուիլերմսէն և ծայրայեղ մտերմութիւնով մը ընդունեցին զանոնք։

—Բարեկամնե՛րս, ըսաւ Ուիլերմս, ձենէ իրական ծառայութիւն մը խնդրելու եկած եմ։

—Խօսեցէք, ըսին երկուքն ալ։

—Պատուոյ խնդիր մը ունիմ։

—Վկա՞յ կը փնտռէք։

—Այո՛, և դեղ յիւեցի։

—Պատրաստ ենք, ըսաւ Սըր Րոլֆ։

—Խնդիրը ի՞նչ բանի վրայ է, հարցուց Սըր Արթըր։

Ուիլերմս կէտ առ կէտ պատմեց Պասդիանի հետ տեսակցութիւնը և իր բովանդակ զայրոյթը յայտնեց պահ մը մի ոմն դերկոմս Անարէյի տեղ դրուելուն համար։ Դեսպանական երկու քարտուղարները երիտասարդ էին և հետեւապէս չունէին իմաստութիւն և ներողամտութիւն,— այս երկու յատկութիւնները որոնք այնքան անհրաժեշտ են վկայի դեր կատարողներուն։ Նաեւ Անգլիացի էին, այրինքն պատուոյ և պաշտաւութեան խնդիրներու մէջ դիւրազգիր։

—Վարանելու բան չկայ, ըսաւ Սըր Արթըր, և այդ պարոն... Պասդիանը գոնացում տալու է ձեզ։

—Միակ բան մը կայ որ ցաւ կը պատճառէ ինծի, դիտել տուաւ Սըր Րոլֆ, այսինքն թէ այդ վարմունքը ունեցող մէկը կատարեալ ճենդլմէն՞մը չի կրնար ըլլալ։

—Աւելի աղէկ։ Ասիկա պատճառ մըն է զինքը ուղղելու, կարգի բերելու համար, պատասխանեց Ուիլերմս։

Այս փաստին ըսելիք չկար։ Երկու ազնուականները հրաման ըրին որ դեսպանատան կառքը պատրաստուի և իրենց վերարկուները հագան։

—Տունս կ'ապասեմ ձեզի, ըսաւ Ուիլերմս։ Բայց, խնդրեմ, անողոք եղիք և պայմաններուս վրայ պնդեցէք։—Վաղը, Պուլոնեի անտառը, առաւտեան ժամը 7ին, ասուրով մենամարտ։ Զեմ ուզեր մեռցնել այդ պարոնը։ Թեւը կամ կուրծքը պիտի ծակեմ միայն։

Ուիլերմս իր կառքը նստելով ըսաւ ինքներին.

—Վատնգաւոր խաղ մը պիտի խաղամ վաղը Արմանի ներկայութեանը դնուելով։ Բայց այս յանդգնութիւնը պիտի ազատէ զիս։ Իմս են 12 միլիոնները և... ժանը։ Ինծի պէս մարդ մը պէտք է ազնուացնել սիրուհի մը ունենայ։

Սըր Արթըր և Սըր Րոլֆ անգլերկու ձիերու արարաւ վազքովը Քիլդէր սէնդ Քաթէրին փողոց կ'երթային և մինչ Ուիլերմս իր տունէն ներս կը մտնէր, անոնք Քէրկազի ապարանքը կը ժամանէին։ Պասդիան հոն չէր, Մէլէյ փողոց կը գտնուէր, Ժանին քով։ Բայց Արման որ երկու օրէ ի վեր կ'սպասէր Ուիլերմսի վկաներուն այցելութեան, իմաց տուած էր իր դռնապանին և երբ դեսպանական երկու քարտուղարները ներկայացան և Պասդիանի անունը տուին, դռնապանը առաջնորդեց զանոնք դեռնայարկի մէկ հիւրասենեակը, ուր կոմսը ընդունեց զանոնք պաղ քաղաքավարութիւնով մը։

—Պարոն... Պասդիանը դո՞ւք էք, հարցուց Սըր Արթըր ձայնին մէջ արհամարհանքի չեշտ մը ունենալով այս անառակիկ անունին համար։

—Պարոննե՛ր, պատասխանեց Արման, ես այն չեմ զոր կը փափաքիք տեսնել, այլ կոմս Արման որ Քէրկազն եմ։

Երկու ազնուականները խոնարհեցան։

—Քանի որ այդպէս է, պարոն կոմս, ըսաւ Սըր Րոլֆ խոնարհելով, հաճեցէք ներողամիտ գտնուիլ մեր սխալմունքին համար և ցոյց տալ մեզ...։

—Անգամ է, պարոններ։ Պ. Պասդիան հօրս՝ հանգուցեալ գնդապետ Քէրկազի՝ բարեկամն է։ իմ ալ բարեկամս է և կը ընակի այս յարկին տակ և ես կը փախանորդեմ անոր տէնը պարագայի մէջ։

—Սակայն, պարոն կոմս, ներեցէք որ պնդենք...։

—Պասդիան դուրս ելած է և իրիկունը չատ ուշ պիտի դառնայ։

—Ան առեն նոքէն կուգանք։

—Դարձեալ անօգուտ է, պարոն։ Ներ։ Պասդիան լիազօր իշխանութիւն տուած է ինծի։

—Գիտէ՞ք ուրեմն հոս գալերնուս պատճառը։

—Դիտեմ։ Սըր Ուիլերմսի կողմէ կուգաք, այնպէս չէ՞։

—Այո՛։

Կ մը աթոռներ ցոյց տալով երկու երիտասարդներուն, ըսաւ.

—Պասդիան տարօրինակ նմանութեան մը խաբուելով և խորունկ համոզում մը կազմելով, Սըր Ուիլերմսի տունը գացեր է։

—Եւ կոչտարար բռնադատեր է զայն։

—Նախատեր է ալ..., աւելցուց Սըր Արթըր։

—Բայց, ընդմիջեց կոմսը պաղօրէն, իր սխալը ճանչնալով անմիջապէս նեղրում խնդրեր է։

—Զոր Սըր Ուիլերմս չընդունիր բնաւ։

—Սակայն, պարոննե՛ր, չարունակեց Արման, չենք կրնար միջոց մը, պատշաճ կարգադրութիւն մը գտնել երիտասարդի մը և ծերունիի մը մենամարտը արգիլելու համար։

Արհամարհոտ ժպիտ մը երեւցաւ Սըր Արթըրի շրթունքին վրայ։ Այս ժպիտը վիրաւորեց Արմանը — որ ջերմապէս կը փափաքէր մենամարտը արգիլել — և իր հպարտութիւնը արթնցուց։

— Պ. Պասդիան խիստ քաջ անձնաւորութիւն մըն է, ըսաւ։ Եթէ հոս ըլլար, ոտք պիտի ելնէր և պարզապէս պիտի հարցնէր ձեզի թէ ժամը քանի՞ն և ի՞նչ դէնքով կ'ուզէք որ ըլլայ մենամարտը։ Բայց ես, իր վկան, կարծեմ թէ կրնամ...։

— Պարոն կոմս, ընդմիջեց Սըր Արթըր լիրբ չեշտով մը, մեր պայմանները ձեզ հաղորդելու համար միայն եկած ենք հոս։

Արման չարժուում մը զսպեց որով կը յայտնէր թէ իր արժանապատուութիւնը վիրաւորուած էր։

(Շարունակելի)

ՏՈՔԹ. ԲԱՐԱՂԱՄԵԱՆ

Տոքթ. Մ. Բարաղամեան, որ վերջերս Բարիզ գացած էր վերադարձաւ։ Այս անգամ, արդէն իր մշակած հիւղերուն ուսելցուցած է իրարու հետ սերտ առնչութիւն ունեցող մանկաբարձութեան, տղայոց հիւանդութեան և կնախտաբուժութեան հիւղերը, եւ այս վերջինիս մասը կազմող կանացի եռեսի մազերը բուժելու գրութիւնը, անգամ մըն ալ չի բուսնելու պայմանաւ։

Հասցէ. — Իւսկիւտար, Սէլամլրզ Սէֆիր Օղլու փողոց թիւ 8։ 5—20

ՕՍՄ. ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԴՀ. ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՀԻՄՆԵԱԼ ՎԵՀ. ՍՈՒԼԹԱՆԻՆ

1892 Օգոստ. 2/14 եւ 1310 Սեպտեմբեր 20 թուականներ Ֆերմանով

Դիմել Ընկերութեան կեդր. գրասենեակը, Ղալաթիա, Քարաքէօյ, Եէնի խան և կամ հետեւեալ հասցէներուն.—

Մասնաճիւղ Օսմ. Կայս. Պանքայի՝ Եէնի Ճամիի հրապարակ։
Գ-ւիս Մ. Մ. Ի. Սաատը և Ռոտրիգ, Շէյխ իւլ Իսլամ խան, Պահնէ գաբու թիւ 10.
Մաքրիգիւղ, Մ. Ա. Անէէլիաէս, Կայսրանի հրապարակ։
Գատրգիւղ, Բեամիլ էֆէնտի Շուկայի հրապարակ։
Գատրգիւղ, Մ. Ա. Անդրեա, Մաստ ճատտէսի։
Գէօյիւքտէրէ, Մ. Ա. Տէմարի։
Ղալաթիա, Մ. Ա. Բիրժանց, Թիւ 12 Թիւնել խան։
Ղալաթիա, Մ. Էդիէն Քրէմէզի, Թիւմէքքիւլ խան։
Բերա. Մասնաճիւղ Օսմ. Կայս. Պանքայի, Մեծ Փողոց։
Շիշլի, Մ. Լ. Ռօսէ, Պէօյիւքտէրէ ճատտէսի, թիւ 137.
Մեծ Կղզի, Բէսու, էֆէնտի։
Բ. Սամմարիա, Բէնանք։
Գալաթա Մ. Միւնիր պէյ, Թերզիզը խան թիւ 8 և 9, առաջին յարկ։

Գործակալութիւնք Օսմ. գլխաւոր քաղաքաց մէջ։ 3—50

ԱՌԻԹԷՆ ՕԳՈՒՏ ՔԱՂԵԼ

ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ

ՀԷՐՃԱՅԻ

ԱՊԱՌԻԿ ԵՒ ԿԱՆԽԻ ՎԱՃԱՌՈՒՄ

Գոհարեղէնեղեններու, ամէն տեսակ կահ կարասիներու եւ ամէնէն նորաձեւ հագուստներու, եւ այլն

Պատիւ ունինք ծանուցանել պատուարժան հասարակութեան թէ՝ մեր վաճառատանց ապրանքներուն տեսակները աւելի նոխացնելու ու մեր յարգելի բանախորդաց աւելի գոհացում տալու նպատակաւ, ոսկերչութեան վերաբերեալ ամէն տեսակ ապրանքներէ զատ կիներու և այրերու համար՝ և մեծ ու փոքր ամէն տարիքի յատուկ զգեստեղէններու, ճերմակեղէններու և (թէ՛. հաֆիէ) ու միանգամայն ամէն տեսակ առաջնակարգ կարասիներու (ձեղունի լամբաներ, աֆիւէներ և այլն) ճոխ մթերանոց մը հաստատած ենք, խիստ գիւրամատչելի գիներով և կանխիկ ու ապառիկ պայմաններով,

Արդ՝ կը խնդրուի մեր համակրելի յանախորդներէն, որ բարեհաճին դիմել վերոյիշեալ վաճառատուները, ուրկէ անտարակոյս անոնուն գոհունակութեամբ պիտի մեկնին։

ՎՃԱՐՄԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ

1. Ապառիկ գնողներու համար հարիւրին 20 կանխիկ և մնացեալ գումարին հարիւրին 5 յարաթական վճարմամբ։
2. Կանխիկ գնողներու համար հարիւրին 5 զեղչ։
3. Կանխիկ ծախուած ապրանքներէն միմիայն ագամանդեայ գոհարեղէնները երբ գործածուած բայց անվնաս մնացած ըլլան՝ հարիւրին 10 զեղչով, իսկ ապառիկ ծախուած և անվնաս մնացած միմիայն ագամանդեայ գոհարեղէններէ ալ հարիւրին 15 զեղչով եւ կ'առնուին։

ՍԱԿԱՐԿՈՒԹԻՒՆ ԶԿԱՅ

6. Գ. Շաբաթական վճարմանց համար հաւատիչներ ընդմիջոց պատրաստ են։
Մեծ Շուկայ, Ոսկերչաց Փողոց թիւ 13, Կ. Պոլիս 5-50

ՃԱՇԱՐԱՆ ՍԼԱԹՈՒՐՔԱ

ՏՈՒՆԻ ԿԵՐԱԿՈՒՐՆԵՐ

ՄԱՔՈՒՐ ԵՒ ԱՃԱՆ

Ղալաթիա. կամուրջին հրապարակը խալի փաճա սոգագ քիւ 13

ՀԱՃԻ ՆԵՇԱՆ

Նախկին խոնարարապետ Գոմիսիոն խանի, տարիէ մը ի վեր հաստատած է վերոյիշեալ ճաշարանը, ուր անգամ մը դիմողը կը հարկադրուի յանախորդ ըլլալ, որովհետեւ կատարելագոյն գոհ կը մեկնի թէ մաքրութենէն թէ՝ համով հոտով կերակուրներէն և թէ գիներու չափաւորութենէն։

Ստոյգ առաւելութիւններ՝ զոր չպիտի կրնան գերազանցել ուրիշ մրցակիցներ։

Փոփոքողներու՝ տուներն ալ ճաշ կը ղրկուի։ 30—21

Տ. Յակոբեան

ՄԵԾ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ

ԿԵՐԿԱՍԱՅԻՆԱՑ

Ֆաշակ Զարդարեղէն Մոսլինաներէն

մի դահ 2ի 20 ֆրանկի մէջ

30-40 գրուշ արժող ապրանք

Դիմեցէք Յ. Յակոբեան

Ֆաշակագործ դոր պիրի միդնաճ

Քէրկազ ամէն իրանալի. Նոր և ծաղկաւոր, ոսկի շանագանութիւններ

Ընտիր հիւրպաշտիկներ, ամէնէն

Նպաստաւոր գիներով։

Յ. Կոյոյճաղիսուճոյար 12

Գալատասարայի յանկարարոց

Ուղղիմ հրամանաց հանրագրաց

Հրամանաց պիտի ղրկուին։

Վերջին գին

50—10

ՅԱՐՈՒԹԻՒՆ ԷՖ. ԳԱՅՍԷՐԵԱՆ

ԵԱԶԸԽԱՆԷՍԻ

Սուլթան Համամ Գոմբրոնը օղլու խանը նստ 92 վէ 93 Նուամբրիոյ օտալարա նագլ օլունմուշ տրբ։

Մուսաթիւյ 14 սէնէտէն պէրի յէհրիմիզատ իբրայի վէքեալէք իթմէքտէ վէ ղայրէթ ու իսթիգամէթիյլէ հէր քէսին հիւսնիւ թէվէճճիւհ վէ էմնիյէթինի գազանմըշ էրպանը նամուս վէ լիւգաթտան վէ Մէքթէպի Հուգուգը Շահանէյէն մէզուն պիրինճի սընրթ տաւտ վէքիլէրինանէն մա՛արուֆ պիր զաթ արը։ Քէնարլէրի հէր նէվ չէրի, հուգուգ, ճէզա վէ թիճարէթ տավալարընը տէրէօտէ իտէր։ Տավալարը հագրտտա մէճմանէն մալիմամի տլմագ իսթէյէնէլէրէ պէյանը ըէյանէն գէյնմազ։ Պ-զը տավատան բէյին իճարէթ տլմասընը կիպի բէք չօգլարընը տասուլէն թէվմիյէտ գուսուր էյլէմէզ։ Իտարէխանէսի ճուամա՛ա կիւնէրի տախի աղրգ արը։ Սապակլարը սահթ 3—6եա վէ ագշամլարը տախի 10—11է գատար եազրխանէսինէ պուլունուր։ 10—50

ՓԱՍՏԱԲԱՆ

ԽՍՐԷՆԶԷԼԻ ՄԷՀՄԷԹ ՍՈՒՏԻ ՊԷՅ

Պալը Ալի Ճաssէսի, թիւ 102

ՀԻՄՆԱԴԻՐ—ՏՆՕՐԷՆ

Դատական և պաշտօնական գործառնութեանց դիւրութեան գրասենեակին.

Այս դրասենեակին մէջ կը խմբագրուին ամէն կարգի աղերսագիրներ և լսիհներ, կ'ստանձնուին Հուգուգի և Շէրիի դատարաններու յատուկ դատեր։ Գաւառներէն զրկուելիք 20 զրշ նոց բուլի և կամ կանխիկ դրամի փոխարէն, մայրաքաղաքին պաշտօնատանց մատուցուած աղերսագրերուն և պաշտօնաթղթերուն համար ստոյգ տեղեկութիւններ կը տրուին։ Պատասխան կը տրուի փութով ամէն նամակի։ 2—10

ԾԱԽՈՒ ԿԱԼՈՒԱԾՆԵՐ

Պէշիկթաշ, Բէօյ Իլի, Խաճրունի հրապարակին վրայ Օրթա-Զէյմէի դիմացը զատ զատ մուտքեր ունեցող երեք տուն և անոնց տակը գտնուած 5 հատ մաղազաներն և խանութները ծախու են։

Այս քարուկիր կալուածներուն յորս կողմերը Թրէնթէի քարերէն յինուած են, թէ՝ որ կ'ապահովէ անոնց տակաւնութիւնն ու տրտագոյ կարգի գիմացկունութիւնը ինչպէս նաև անոնց օրինաւոր բաժանումները ու անհրաժեշտ պիտոյքներուն լիուլի գոհացուցած ըլլալը։ Ով որ կը փափաքի դիմացկուն և հասութաբեր կալուածներ մը գտնել, պէտք է դիմէ կալուածներուն տակը գտնուող խուրմեյ դեղարանը։ 3—10

—Դարձեալ անօգուտ է, պարոն։ Ներ։ Պասդիան լիազօր իշխանութիւն տուած է ինծի։

—Գիտէ՞ք ուրեմն հոս գալերնուս պատճառը։

—Դիտեմ։ Սըր Ուիլերմսի կողմէ կուգաք, այնպէս չէ՞։

—Այո՛։

Կ մը աթոռներ ցոյց տալով երկու երիտասարդներուն, ըսաւ.

—Պասդիան տարօրինակ նմանութեան մը խաբուելով և խորունկ համոզում մը կազմելով, Սըր Ուիլերմսի տունը գացեր է։

—Եւ կոչտարար բռնադատեր է զայն։

—Նախատեր է ալ..., աւելցուց Սըր Արթըր։

—Բայց, ընդմիջեց կոմսը պաղօրէն, իր սխալը ճանչնալով անմիջապէս նեղրում խնդրեր է։

—Զոր Սըր Ուիլերմս չընդունիր բնաւ։

—Սակայն, պարոննե՛ր, չարունակեց Արման, չենք կրնար միջոց մը, պատշաճ կարգադրութիւն մը գտնել երիտասարդի մը և ծերունիի մը մենամարտը արգիլելու համար։

Արհամարհոտ ժպիտ մը երեւցաւ Սըր Արթըրի շրթունքին վրայ։ Այս ժպիտը վիրաւորեց Արմանը — որ ջերմապէս կը փափաքէր մենամարտը արգիլել — և իր հպարտութիւնը արթնցուց։

— Պ. Պասդիան խիստ քաջ անձնաւորութիւն մըն է, ըսաւ։ Եթէ հոս ըլլար, ոտք պիտի ելնէր և պարզապէս պիտի հարցնէր ձեզի թէ ժամը քանի՞ն և ի՞նչ դէնքով կ'ուզէք որ ըլլայ մենամարտը։ Բայց ես, իր վկան, կարծեմ թէ կրնամ...։

— Պարոն կոմս, ընդմիջեց Սըր Արթըր լիրբ չեշտով մը, մեր պայմանները ձեզ հաղորդելու համար միայն եկած ենք հոս։

Արման չարժում մը զսպեց որով կը յայտնէր թէ իր արժանապատուութիւնը վիրաւորուած էր։

(Շարունակելի)

ՏՈՔԹ. ԲԱՐԱՂԱՄԵԱՆ

Տոքթ. Մ. Բարաղամեան, որ վերջերս Բարիզ գացած էր վերադարձաւ։ Այս անգամ, արդէն իր մշակած հիւղերուն ուսելցուցած է իրարու հետ սերտ առնչութիւն ունեցող մանկաբարձութեան, տղայոց հիւանդութեան և կնախտաբուժութեան հիւղերը, եւ այս վերջինիս մասը կազմող կանացի եռեսի մազերը բուժելու գրութիւնը, անգամ մըն ալ չի բուսնելու պայմանաւ։

Հասցէ. — Իւսկիւտար, Սէլամլրզ Սէֆիր Օղլու փողոց թիւ 8։ 5—20

ՍԸՐԱՃԱՆ, ՉԻՊԱՆԸ

ԵՒ

ԱՐԵԱՆ ԱՊԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆԸ

բուժելու համար կը յանձնարարենք այս հիւանդութենէ տառապողներուն ՊԷՐԹԷի ամենարնտիր ՉԿԱՆ ԻՒՂԸ։ ՊԷՐԹԷի ձկան իւղը ախտարի ձկան իւղերուն ամէնէն գերազանցը և արիւնը մաքրելու միակ գեղն է, որ առանց հետք ձգելու և առանց նեղութիւն պատճառելու վերջնականապէս կը բուժէ այն ամէն հիւանդութիւնները որոնք արեան ապականութենէ առաջ կուգան, զոր օրինակ, սըրանան, fker չիպանը, տղոց երեսի և գլխու վէրքերը, տղոց ոսկերաթեքութիւնը ու ճոգաժութիւնը, անարիւնութիւնը, ինչպէս նաև հինցած րսմատիզմը և պրոնչիտը, իրենք ու կուրծքի հիւանդութիւնները։ ՊԷՐԹԷի ձկան իւղը մասնաւորապէս կը յանձնարարուի այն տղոց որոնք պէտք ունին արիւնը մաքրող և զօրացնող դեղի մը։

Բարիզի Բժշկական Ակադեմին միմիայն ՊԷՐԹԷի ձկան իւղը ընդունած ու վստահաբար գործածել յանձնարարած է հանրութեան։ Ամէն մեծ դեղարաններու և մթերանոցներու մէջ կը ծախուի։

Ընդհանուր մթերանոցն է Maison L. Frere 19, rue Jacob Paris։ Խարդախուած չգնելու համար սրուակներուն վրայ պէտք է փնտռել Berthé անունը։

Կուրծքի հիւանդութեանց և յամառ հարբուխ ունեցողներուն համար կը յանձնարարուի ՊԷՐԹԷի ՔՐԷՕԶՈՒՆՈՎ ՉԿԱՆ ԻՒՂԸ։ 18—5

ԹԷՐՄՕԺԷՆ ՎԱԹԿԱՆԵՐ

QUASI THERMOGENE

Պաղէն ծագում առնող բոլոր խիթերու, յօդացաւերու, ցաւերու միակ ազդու դարմանն է։ Մկանանց և կիներու բնական ոյժը, կորովը ու գործունէութիւնը կը վերահաստատէ, որեան չրջանը կը դիւրացնէ և միջոց (urates), որ յօդացաւի միակ պատճառն է կ'անէսի։ Թէրմօժէն Եւրոպայի կարեւորագոյն հիւանդանոցներուն մէջ փորձուած և լայտ օգտակար ճանչցուած է։ Գործածութիւն, բաւականացած կտոր մը վաթիայ կտրելու և վրան քացախ, ոգի կոր կամ գոյնեը որոկելով թեթեւ թրջելէ յետոյ ցաւոյ կողմը փակցնելու է։ Ոչ բիծ և ոչ վէրք կը թողու ուրիշ դեղերու պէս։ Բոլոր դեղարաններու, դեղավաճառներու և Դ-օ Օրէրաթիվի մօտ կը կարուին։ Մեծաքանակ, Գալիս Ամանթաի խան թիւ 26, Մ. Է. Տէրարէս։ 3—10

ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺ

Մ. ՄԱՐՏԻՐՈՍԵԱՆ

ՓՈԽԱԴՐՈՒԱԾ Է

ԱՆԲԱ. ՄԵԾ ՈՍԿԵԱՆԳ-ԳԱԼԱՏԱՅԻ ՓՈՂՈՑ, ԹԻՒ 6

ՀԻՒԱՆԴ Կ'ԸՆԴՈՒՆԻ ԱՄԷՆ ՕՐ

Կիրակի օրերը ժամադրութեամբ

50—35

ՎԻՔԹՈՐԻԱ ՏԸ ՊԷՐԼԷՆ

ԿԵԱՆՔԻ ԱՆԱՆՈՒՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

VICTORIA DE BERLIN

ԱԳԱՀՈՎԱԳՐ. ԳՈՒՄԱՐ ՄԻՆՉԵՒ 1903

1,325,000,000 ՖՐԱՆՔ

ԳԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ ՄԻՆՉԵՒ 1903

510,000,000 ՖՐԱՆՔ

ՀԻՄՆԵԱԼ 26 ՍԵՊՏ. 1853Ի ԱՐՔԱՅԱԿԱՆ ՀՐԱՄԱՆԱԳՐՈՎ, ԵՒ ՈՒՂՂԱԿԻ ԿԱՌԱՎԱՐԱԿԱՆ ՀՍԿՈՂՈՒԹԵԱՆ ՆԵՐՔԵՒ

ՎԻՔԹՈՐԻԱ ՏԸ ՊԷՐԼԷՆ ծամամային Եւրոպոյ ամէնէն ճզօր Ընկերութիւնն է

Ունի պայմաններ զորս Թուրքիոյ մէջ գործող ընկերութեանց և ոչ մին կրնայ կատարել։ Զոր օրինակ, 30 տարեկան անձ մը 25 տարուան տեւողութեամբ խառն (Mixte) ապահովագրութեան մը համար առաջին երեք տարիները պարտի վճարել 424 ֆր., երրորդ տարիէն 10 % էն սկսելով մինչ 66 % կը զեղչուի վերջին տարին, որով ընդհ. վճարածը կ'ըլլայ 6255 ֆր. և առաջին օրէն արդէն իրեն տրուած 10000 ֆր.ի Ապահովագրական պայմանագրով կ'ստանայ հիդ 10000 ֆր.ը, որով զուտ չահ ստացած կ'ըլլայ 3745 ֆրանք։ Բոլորովին անվնաս ժողովրդական հիւղ մըն ալ ունի շաբաթական վճարումներով և առանց բժշկական քննութեան։

Ամերիկի ԹԱՐԻՖԱՆԵՐ՝ զուտակաց Ապագաի Ապահովագրութեանց

ԱՐԿԱԾԻ ՃԻՒՂ

Ապահովագրութիւն ՇՈՖԵՆԱՒԻ, ԵՐԿԱԹՈՒՂԻՒ, ԹԻՒՆԷԼԻ, ԹՐԱՄՎԱՅԻ եւն. արկածներու դէմ, ալխարխա ամէն կողմը և ամբողջ կեանքի տեւողութեան ժամանակ, օրինակի համար շաբաթական փոքր վճարումով մը, այսինքն Մէկ ՖՐԱՆԿՈՎ, և վճարելի միմիայն մէկ տարուան համար (որ կ'ընէ 52 ֆրանք) ապահովագրուած կ'ըլլայ 10,000 ֆր. մահուան պարագային, 15,000 ֆր. արկածէն յառաջ եկած անկարողութեան պարագային, և օրական հինգ ֆրանք՝ ժամանակաւոր անկարողութեան պարագային։

Տեսուչ՝ ՅԱՐՈՒԹԻՒՆ Մ. ՔԷՉԷՃԵԱՆ

Ընկերութեանն դրամատունն է՝ ՕՍՄ. ԿԱՅՍ. ՊԱՆՔԱ ի Գալիս.— ՌՈՒԷՏԻ ԼԻՈՆԷ. ԳԵՐՄ. ԿԱՅՍ. ՊԱՆՔԱՆ

ԼԻԱԶՕՐ ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՑԻՉ՝ ՄԻՀՐԱՆ ՍԻՆԵՄ-ԳԱԼՖԱՆԵԱՆ

Գալիս Գաբրիգօղլու խան թիւ 45 եւ 45 bis